

DEMOKRATŲ TARPE

PRIEŠRINKIMINĖS KOVOS PASIRUOŠIMAI IR BĖDOS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Nors iki tikros priešrinkiminės kovos pradžios yra likę dar 12 mėnesių, jau dabar apie ją daug rašoma ir kalbama. Pagal viešosios nuomonės tyrinėjimo davinį, jei rinkimai įvyktų dabar, juos laimėtų demokratų kandidatas, ypač, jei rinkimuose dalyvautų ir Wallace, kuris atimtų daugiau balsų respublikonams kaip demokratams. Tačiau iki 1972 m. lapkričio mėn. daug kas gali pasikeisti. Dvi svarbiausios Nixono administracijos pasisekimo kliūtys gali pranykti ar sumažėti. O jos yra Vietnamo karas ir ūkinė būklė.

Pastaroji taisosi, tačiau ne taip greitai, kaip žmonės norėtų, tas pats sakyti ir apie pirmąją. Vietname kovojančių ir žūstančių amerikiečių skaičius mažėja, tačiau žmonių nuotaikos namuose palieka tokios, kad demokratai randa reikalo reikalauti iš administracijos paskelbti datą, iki kurios visi amerikiečiai turėtų pasitraukti iš pietryčių Azijos, nepaisant priešų veiksmų. Toks reikalavimas nėra protingas, tačiau tai nekliudo jam būti labai populiarium. Atrodo, kad visi užmiršo, kad demokratų administracija išvėlė į tą karą. Tos administracijos paskutinis Gynbos Sekretorius Clark Clifford, dabar taip smarkiai reikalaujantis pasitraukimo, per 11 savo sekretoriavimo mėnesių į Vietnamą ... pasiuntė dar 36.000 vyrų!

Deja, per rinkimus daugiau galvojama apie dabartį negu vertinamos praeities klaidos ar nuopelnai. Rinkimus daugiausiai nulemia dienos nuotaikos. Už tat visi pasiskelbė ar dar nepasiskelbė kandidatai, kalbėdami nūdien, savo populiarumo naudai stengiasi pataikyti į šios dienos krašto ūpą. Įdomu, kad daugelis demokratų politikų skaitė politiškai naudinga galimai daugiau nukrypti į kairę.

Tas suprantama, nes kai riori pusė kelia daugiausia triukšmo ir susilaukė daugiausiai atbalsio spaudoje ir televizijoje.

Pinigai tačiau priklauso daugiau ar mažiau pasiturintiems, kurie nenori jokios didesnės revoliucijos. Tai greitai turėjo pajusti ir norinčių būti kandidatais kišenės. Jie visi skundžiasi jaučią labai didelius lėšų trūkumus, neleidžiančius smarkiau išvystyti priešrinkiminę kampaniją. Taip, pavyzdžiui, senatorius Muskie, visuose nuotaičių tyrinėjimuose pirmąjį kandidatą turėjo beveik pusiau sumažinti savo specialistų štabą. Kitiems kandidatams esą dar blogiau, todėl kai kurie demokratų vadai jau dabar ragina galimai daugiau sumažinti išlaidas faktinai tarpusavio kovai, rezervuojant visas jėgas kovai su Nixonu ar eventualiai su kitu respublikonų kandidatu.

Joseph Alsop teigia, kad iki šiol didesnio entuziazmo nei vienam galimų demokratų kandidatui neparodė dvi stambiausios jų rėmėjų grupės: unijos ir žydai. Unijų vadams priimtinausias kandidatas būtų senatorius Henry S. Jackson, kuris yra liberalaus nusiteikimo vidaus politikoje, bet griežtos užsienio politikos šalininkas. Dar neseniai jis buvo 'vanagas' Vietnamo klausime. Šiandien jis ypatingai karštai pasisako už paramą Izraeliui. JAV politikos tikslas, anot jo, būtų išstumimas sovietų iš Egipto. Bet Jacksonas kol kas dar laukia palankaus momento pradėti savo kampanijai. Dėl tų pačių priežasčių ir Muskie jaučia didelių sunkumų savo smarkioje kampanijoje, kur jis norėjo pakloti vien 10 milijonų dolerių pradiniam rinkimams laimėti. Skaičiai, kaip matome, milžiniški. Dėl jų ir reikia nertis iš kairio.

JOS PADĖS MŪSŲ MOKYKLOMS

Birželio 13 Clevelande, Naujosios parapijos salėje įvyko Pedagoginių lituanistikos kursų mokslo metų pabaigos iškilnės.

Apie 4 val. erdvioje ir gražioje salėje susirinko per 70 asmenų -- jaunimo ir suaugusiųjų, ir netrukus pradedamas iškilmingas aktas. Kursų direktorius V. Kavaliūnas pakviečia į sceną šio akto kaltininkes -- 8 baigusias kursantes ir garbės prezidiumą. Trumpas atsistojimas ir savo mintimis bei dvasia susijungimas su kenčiančia tauta. Visai salei tylint, viena kursantė -- Dalia Kavaliūnaitė -- deklamuoja Janinos Degutytės eilėraštį, kurio žodžiai -- "Tu -- mažutė, tu telpi visa į Čiurlionio karalių delnus... Tu ant gaublio -- mažas lopinėlis... Tikrai mūsų meilė -- tu didžiulė"... -- nuaidi giliu prasmingumu ir nukelia visus prie Nemuno pakrančių.

Šių kursų idėjos pradininkas ir vienas iš pagrindinių jos vykdytojų mok. J. Žilionis skaito baigiamųjų egzaminų ko-

misijos protokolą, ir scenoje atsistoja 8 absolventės, pasipuošusios tautiniais drabužiais: Nijolė Balčiūnienė, Daiva Bielinytė, Vida Čyvaitė, Aldona Kavaliūnaitė, baigusi visais labai gerais pažymiais, Dalia Kavaliūnaitė, Stasė Kazlauskienė, taip pat baigusi visais labai gerais pažymiais, Elena Razgaitytė ir Danutė Sušinskaitė.

Perskaičius protokolą Vida Augulytė prisega baigusiųsioms gėles. Tai pirmosios kursų, anksčiau veikusių kietokiu vardu, laidos atstovų -- V. Augulytės, I. Bublienės ir J. Kavaliūnaitės -- pasitikimas būsimojų lituanistinių mokyklų mokytojų.

Pagaliam į iškilmes atvykęs LB Švietimo tarybos pirmininkas Jonas Kavaliūnas išklaia baigusiųsioms pažymėjimus, ir seka sveikiniai: LB kursų direktoriaus, LB Švietimo tarybos pirmininko, PLB vicepirmininkės jaunimo reikalams Mildos Lenkauskienės, kursų globėjų vardu I-sios apylinkės pirmininko Felikso Eidimto, kuris išklaia absolventėms po gražią dovaną -- Dr. K. R. Jurgėlos "Lietuvos sukilimas 1862-1864 m", neaplenkdamas ir kursų direktoriaus. Po jo kalba mok. J. Žilionis, vienu kitu žodžiu palietęs kursų steigimo momentus, ir dr. Stepas Matas, JAV LB Tarybos prezidiumo vicepirmininkas, kuris savo žodį palydi ir stambesne pinigų suma, surinkta iš kursų bičiulių, o taip pat gauta ir iš Ohio lietuvių gydytojų draugijos, kuri jau nuo seniai žinoma kultūrinių mūsų institucijų rėmimu.

Buvo čia ir maloni staigmena: prof. dr. J. Jakštas kiekvienai baigu-

siai išklaia ir savo studijos "Mažosios Lietuvos apgyvendinimas iki XVII amžiaus pabaigos" atspaudą.

Baigusiųjų vardkalba Vida Čyvaitė. Jos žodis nuosirdus ir su švelniu humoru, kuriame atsispindėjo ir kai kurie dėstytojų bruožai. Po jo -- absolventės kaip padėkos ženklą prisega gėles kursų dėstytojams, o jų vadovui išklaia ir gražią dovanėlę -- stilizuotas kviečių varpas.

Pagaliam seka padėka parapijos klebonui kun. Angelaičiui už patalpas, kursus globojusioms I-jai ir II-jai apylinkėms, dėstytojams prof. Aldonai Augustinavičienei, mok. Petriui Balčiūnui, mok. Stasiui Barzdukui, prof. dr. Juozui Jakštui, muzikui Alfonsui Mikulskiui, prof. Mindaugui Nasvyčiui, Vaciei Rociūnui, Liudui Sagiui, mok. Antanui Tamulioniui, mok. Juozui Žilioniui, Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjui P. Balčiūnui ir Tėvų komiteto pirmininkui Antanui Kavaliūnui, suda-

VIRŠUJE: Naujos lituanistinių mokyklų mokytojos, baigusių pedagoginius lituanistikos kursus Clevelande. Iš kairės: Vida Čyvaitė, Aldona Kavaliūnaitė, Daiva Bielinytė, Elena Razgaitytė, Dalia Kavaliūnaitė, Stasė Kazlauskienė, Danutė Sušinskaitė ir Nijolė Balčiūnienė, J. Garlos nuotrauka

riusiems sąlygas atlikti šioje mokykloje praktikos pamokas. Tėvynės Garsų radijo valandėlės vedėjui Juozui Stempužui, Dirvos redaktoriui V. Gedgaudui, Draugo korespondentui V. Rociūnui ir visiems, kuriems kursų darbas buvo artimas.

Po akto -- vaišės, kurioms, savo žodžius palaidėdamas humoru, vadovavo mok. J. Žilionis ir kur dar kalbėjo PLB pirm. St. Barzdukas, Apygardos valdybos pirm. K. Žiedonis, senesnios kartos atstovas J. Sadauskas. Ir paskutinis -- Švietimo tarybos pirmininkas J. Kavaliūnas, kuris pasidžiaugė čia dirbanu kultūriniu darbu. Obūsimąsias mokytojas, kalbėjo jis, jei joms nebūtų darbo Clevelande lituanistinėse mokyklose, mielai pakviestų į Chicago. (tg)

LIETUVIAI RAŠYTOJAI TARPTAUTINIAME SĄRAŠE

Šiomis dienomis St. James Press Ltd, Londone išleido masųvų tomą The Writers Directory 1971-73, kurį redagavo A. G. Seaton.

Šis leidinys patipina informacijas, kurios vardina profesionalinius ir pusiau profesionalius rašytojus, žurnalistus ir redaktorius, kurių darbai buvo pastebėti anglų kalba.

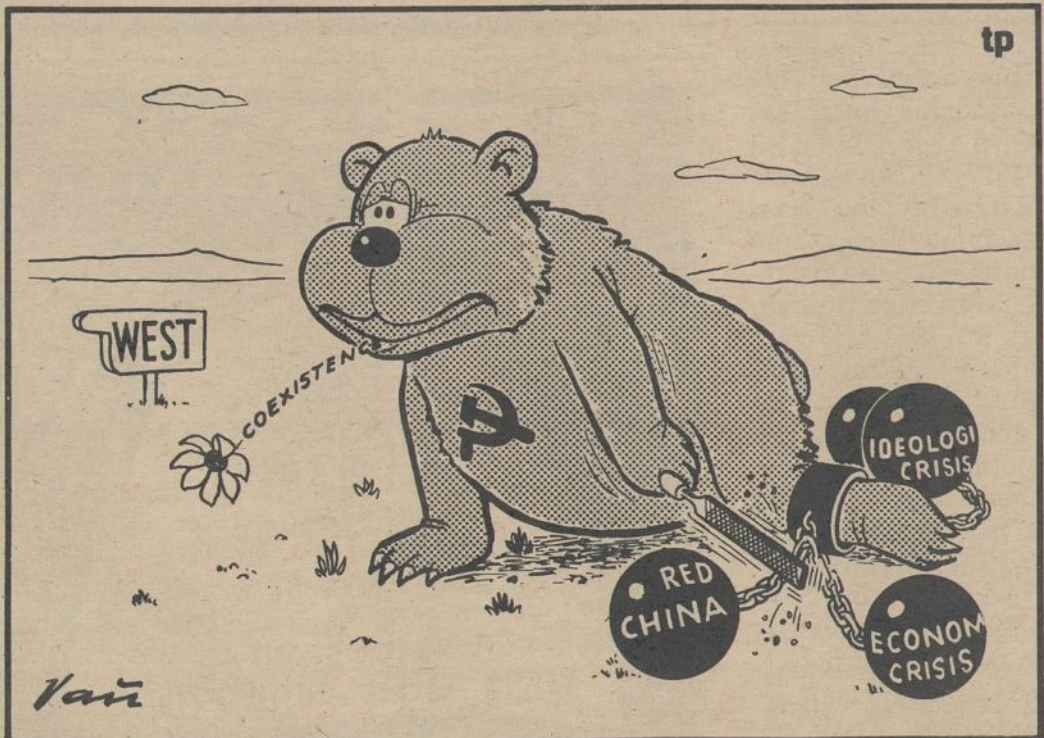
533 puslapių tomas suskirstytas į skyrius, kuriuose išvardinti romanistai, poetai, dramaturgai, biografai, istorinio žanro rašytojai, jaunimo rašytojai ir daugelis kitų kūrybinio darbo žanrų. Sąrašai ir autorių daviniai nurodo rašytojus, gyvenančius JAV, Anglijoje, Australijoje, Pietų Afrikoje, Naujoje Zelandijoje, Kanadoje, Irlandijoje, Pakščių rašytojų gyvenvietės atiras tos netgi Šveicarijoje, Prancūzijoje, Graikijoje, Lenkijoje ir kt.

Anksčiau šis leidinys periodiškai rodydavosi kaip The Directory of British and American Writers. Dabar jis praplėstas beveik visam pasauliui, kur yra rašančiųjų anglų kalba. Šio pobūdžio leidinys žada laikytis ir ateityje.

Patiekiamas rašytojo vardas, jo pen-name, jo kūrybinio žanro nusakymas, leidėjų sąrašas, pareigos, jeigu tokios duotos, ir adresas.

Knygos pabaigoje patiekti žymesniųjų leidėjų adresai. Romanistų sąrašas yra Jurgis Gliudis. Jaunimo rašytojų sąrašas yra Vytas (Victor) Tamulaitis. Prie abiejų lietuvių rašytojų vardų smulkiai sužymėtos leidyklos, kurios išleido jų knygas, ne tik anglų kalba, bet ir lietuvių kalba.

Tarp žymesniųjų anglų kalba pasaulinių leidyklų įtraukta St. Zbarsko vadovaujama Manyland Books Inc. leidykla.

Koegzistencijos definicija...

Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

DAR DĖL BENDRUOMENINIŲ RINKIMŲ

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimai, kurie įvyks š.m. lapkričio 23 d., kelia didelių susirūpinimą. Šiuo klausimu ypač susirūpinęs "Lietuvybės palaikymo darbuotojų ratelis", kuris Stuttgarte leidžia laikraštėlį "Lietuvių Žodį". Dr. P. Karvelis šio leidinio vedamajame be kitko taip rašo: "Iš Bendruomenės Valdybos 'Informacijų' sužinojome, kad Rinkimų Komisija, kuriai patikėtas naujos Tarybos rinkimų pravedimas, sudaryta iš Miesau apylinkės narių. Miesau apylinkė yra dar visai neseniai atsiradusi. Prieituose 1968 m. rinkimuose Miesau apylinkės dar iš vis nebuvo. Kad nelemtoji patirtis su 1968 m. Muenchene parinktąja Komisija nepasikartotų, visiems mums turi rūpėti išgilti i rinkimų nuostatus ir iš anksto pašalinti visas spragas, kurios galėtų mesti šešėlį, kad ir ši kartą rinkimai bus makliuojami.

Einant mūsų Bendruomenės statuto 31 str. privalo būti renkama tiesioginiai ir slapčiai. Normaliai renkant, kiekvienas rinkikas pats asmeniškai atvyksta ir atlieka rinkimo procedūrą Rinkimų Komisijos akivaizdoje, jo tapatybė, reikalui esant, lengvai gali būti rinkimų vietoje patikrinta. Renkant korespondenciniu būdu, rinkikas asmeniškai neatvyksta. Jis rinkimą atlieka raštiškai. Tuo būdu rinkimų atlikimas turi būti taip tvarkomas, kad būtų aiškus laidas, kad tikrai rinkikas -- jis pats -- o ne kas kitas už jį balsuoja. Teisingai rinkimų nuostatų 22 str. įsakmiai reikalauja, kad kiekvienas rinkikas balsuotų asmeniškai.

Tačiau rinkimų nuostatų 24 str. nesuteikia jokių garantijų, kad atliekant balsavimą, ten nustatyta tvarka, būtent, pasitenkinant ant išorinio voko tik balsuojančio adreso uždėjimu, toks balsavimas yra tikrai asmeniškai ir kad atiduotas balsas tikrai to asmens yra, kurio adresas ant išorinio voko uždedamas. (Visi pabraukimai dr. P. Karvelio). Kiek vienam aišku, kad adreso ant voko uždėjimas nėra balsuotojo valios pareiškimas. Adresą ant voko gali uždėti kiekvienas. Toks adresas nieko neįpareigoja ir nieko nepasako, o yra tik paštu nurodymas, kur laiškas turi būti nukreiptas, jeigu būtų reikalo jį gražinti. Patirtis su adresais 1968 m. Muencheneparodė, kad pasitenkinti tik ant voko uždėtu adresu yra aiški skylė rinkimų daviniams manipuluoti. To dėl rinkimų nuostatų 24 str. toje redakcijoje, kaip jis paskelbtas, negali likti, o privalo būti pakeistas ir papildytas.

Jeigu siekiama švartų rinkimų, tai rinkimų nuostatų 23 str. privalo būti įrašyta, kad Rinkimų Komisija kiekvienam rinkikui siūnčia be balsavimo lapo su kandidatų pavardėmis, nelipinto balsavimo voko bei paaiškinimų dar ir balsavimo pareiškimą (mūsų pab. L.V.), kur būtų įrašyta balsuojančio vardas, pavardė, užsiėmimas, nario nr. ir adresas, prašant jo tą pareiškimą asmeniškai pasirašyti, atžymint datą ir pirmame voke, kaip numato rinkimų nuostatų 24 str. prijungiant užlipdytame voke balsavimo lapą, gražinti Rinkimų Komisijai. Tik šitoks balsavimas galės būti laikomas galiojančiu ir liudijanti, kad rinkikas balsuoja asmeniškai ir išreiškia balsuotojo valią. Nuklydimas nuo šio elementarinio dėsno rinkimų nuostatų 24 str., neišvengiamai kels pagrįstas rinkimų teisėtumo abejones ir duos pagrindo tiems, kas skųsis nesunkiai paremti, kad rinkimai būtų paskelbti niekiniais.

Dabartinė Tarybos dauguma neturėtų ši kartą spekuliuoti, kad 1971 m. mūsų tautiečiai drovės mūsų vidujinius reikalus perkelti i vokiečių teismines istaigas rinkimų orumui apsaugoti. Jeigu 1968 m. rinkimai nebuvo apskūsti vokiečių priežiūros istaigoms, tai buvo išimtinai dėl to, kad nenorėta pakenkti geram lietuvių vardui ir neduoti preteksto pasunkinti sąlygas paramai iš viešųjų lėšų gauti. Jeigu dabartinė Taryba ir ši kartą nesiimtų reikalingų žygių, kad rinkimų nuostatai būtų taip suformuluoti, kad jie užkirstų kelią bet kuriam rinkimų davinį makliavojimui, tai dabartinė Bendruomenės vadovybė rodytų blogą valią ir jai kristų visa atsakomybė už pasekmes".

Ir ši kartą dr. P. Karvelio pastabas dėl bendruomenininių rinkimų Vokietijoje paliekame be komentarų.

• "Lietuvis" skelbia, kad šio biuletenio redaktorius kun. K. Senkus nuo gegužės 26 d. iki birželio 4 d. buvo Vilniuje ir matėsi su giminėmis.

• Hannoverėje išrinkta šios sudėties nauja apylinkės valdyba: Gustavas Pūdymaitis -- pirmininkas, Juozas Vagneris -- sekr. ir vicepirm. ir Angelika Vilkienė -- išdininke. Revizijos komisijon: Petrė Pralienė ir Ona Giesienė. Pažymėtina, kad apylinkė neteko ilgamečių bendruomenės veikėjų: Vaclovo Šukio ir Kosto Vilkaičio.

• Hanau apylinkės pirmininku ir vėl išrinktas Albertas Kemeraitis. Valdybon nariais: Jonas Kalvaitis ir Albina Vejerienė. Revizijos komisijon: Richardas Hiršas ir Aldona Januškienė.

• Motinos dieną išpūdingai paminėjo Muencheno lietuviai. Minėjimo programą daugiausia atliko jaunimas: stud. Landai, Nevulis, Boehmas ir mokslieiviai bei vargo mokyklos mokiniai.

• Andrius Juras Londone pradėjo studijuoti teises mokslus.

KREMLIAUS GETAS (3)

VIRŠŪNIŲ IZOLIACIJA NUO MASIŲ

Mes jau minėjome, kad Brežnevas intymiai draugauja su KGB viršininku Juri Andropovu, kuris gyvena vienu aukštu žemiau ir aukščiau gyvenančiu Vidaus Reikalų Ministerių generolų pulkininku Nikolaju Ščelokovu, kuriam priklauso viešojo ir kriminalinė policija, sovietijoje vadinama milicija. Paskutinis turi 'silpnę' prie meno, ypač muzikos. Jis pats gerai skambina fortepionu ir yra garsaus čelisto Matislavo Rostropovičiaus dragas.

Rostropovičius, 44 metų 1970 metų lapkričio 12 d. pasiuntė atvirus laiškus Izvestijai, Pravdai ir kitiems Maskvos laikraščiams, gindamas Solženiciną. Laiškas nebuvo, žinoma, atspausdintas, tačiau pasiekė užsienius. Nepaisant to ir fakto, kad Rostropovičius savo viloje priglaudė Solženiciną, jo santykiai su Ščelokovu liko geri. Ščelokovas turėjo nemažai lėšų ir su savo sūnum, 20 m. jaunuoliu, kuris norėjo vesti 10 metų vyresnę ištėkėjusią moterį. Kad tą romaną nutrauktų jaunas Ščelokovas buvo pasiųstas į Australiją diplomatinė tarnybon.

Vyresnysis Ščelokovas dažnai viešai pakritikuoja savo žinybos valdininkus, kurių autoritetas platesnėje visuomenėje yra labai žemas. Ir Sovietijoje pasitaiko daug plėšimų, vagysčių, o Maskvoje moterims nėra visai saugu vaikščioti vienoms, kaip ir New Yorke ar Chicagoje.

Jei kas iš valdančiųjų yra populiarus platesnėje masėje, tai tik ne Brežnevas, bet Kosyginas, apie kurį sakoma, kad jis 'noris padėti žmoniems'. Iki atentato prieš Brežnevą prie Borovickų vartų, Kosyginą galima buvo kartais pastebėti vaikščiojant Maskvos gatvėmis. Dabar tas jau neapraktikuojama.

Kosyginas taip pat mėgsta diskusijas su intelektualais ir meno žmonėmis. Jo pobūvių nuolatinė lankytoja yra prima balerina Maja Pliseckaja, žydė. Kosyginas tarp

kitko yra didelis jazzo muzikos mėgėjas.

Kosyginas dukros Liudmilos vyras Džermen Dvičiani, kurio tėvas Stalino laikais buvo policijos generolu, yra valstybinio komiteto mokslo ir technikos reikalams viršininko pavaduotoju. Jis kalba angliškai, dažnai lankosi užsienyje ir faktinai diktuoja vyrų madas Sovietijoje. Jis pirmas Maskvoje pradėjo nešioti 'buttondown' marškinius. Čia vertėtų pridurti, kad daugumas aukštesnių pareigūnų turi labai mažą supratimą apie gyvenimą Vakaruose.

Aukštesni pareigūnai aprūpinami viskuo, ko jiems tik reikia, specialiose krautuvėse. Už 50 rublių mėnesinį mokesčių jie gauna teisę pasiimti sau maisto produktų kiekį, jiems reikia. Jei jie tą privilegiją išnaudoję pikta, jei galėtų jos netekti. O kaip ji yra svarbi, galima išsiaiškinti iš fakto, kad Maskvos burmistras gauna tik 500 rublių algos!

Užsieniuose uždirbą sovietų menininkai gauna teisę dalį savo uždarbio išleisti užsienio prekių įsigijimui. Dalies dydis priklauso nuo menininko santykių su valdžia. Aleksandras Solženicinas iš gautos Nobelio premijos -- 70.000 dolerių -- iki šiol gavo vadinamais valiutos kuponais už kuriuos gali apsipirkti sepe. krautuvėse, tik 4.000 dolerių.

Aukštesni pareigūnai nematys viešuose restoranuose. Jei jie "džia" tai tik privačiai ar atskirų profesijų klubuose, kaip rašytojų, architektų, karininkų ar žurnalistų. Žurnalistų klube kurin ketvirtadieniais išleidžiami ir užsienio korespondentai, galima gauti gerą "steak'ą". Iki klubus užsieniečiai normaliai neįsileidžiami. Kinų darbuotojų klubas privilegijuotiems lankytojams iš aukštesnių sluoksnių rodomos pastutinės Vakarų filmos. Čia gali pastebėti geriausiai pasipuošusias Maskvos moteris.

Visi aukštesni parei-

• Petras Gugas įstojo į Birminghamo u-tą ir studijuoja civilinę inžineriją.

• Jonas Petkevičius Leeds u-te baigia karo inžinerijos mokslus.

• Petras Petkevičius studijuoja komercijos mokslus Thames politechnikume, Londone.

• Manchesterio Lietuvių Koordinacinis Komitetas š.m. birželio 12 d. surengė išvėžinį minėjimą.

• Š.m. gegužės 20 d. St. Augustine mirė diplomuotas teisininkas, ats. majoras Andrius Gintautas. Velionis buvo gimęs 1896 m. kovo 19 d. Žemaičių Namiestyje, Tauragės apskr. Nuo 1919 iki 1940 m. buvo Lietuvos kariuomenės administracijos majoras. 1938 m. išlaikė brandos atestatą ir studijavo teisę Vyt. Didžiojo u-tė, kur išlaikė egzaminus ir įsigijo diplomuoto teisininko vardą. Visą laiką buvo lietuvių evangelikų veikėjas, nuo 1948 m. šio tikėjimo vyr. Bažnyčios tarybos narys tremtyje. 1948-50 m. vokiečių kalbos mokytojas Diepholzo lietuvių gimnazijoje. Buvo spaudos bendradarbis. Jo sūnus Arnoldas yra medicinos daktaras ir dirba Bonoje.

• Eismo nelaimėje Šveicinge žuvo Kęstutis Mackevičius. Velionis gimė 1913 m. rugpjūčio 14 d. Panevėžyje. Nuo 1933 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje puskarininku. Nacių okupacijos metu buvo savisaugos daliniuose ir kovojo Rytų fronte, kur buvo sunkiai sužeistas. Nuo 1946 m. iki mirties dirbo LS kuopoje Šveicinge. Velionis pasižymėjo nuosirdžiu patriotizmu ir tautiniu pareigumu. Ne tik rėmė lietuvišką spaudą, bet gausiomis aukomis ir lietuviškas organizacijas.

LIETUVIAI,

Kančia ir kūryba yra neatskiriamos lietuvių tautos palydovės. Kančioje tauta subręsta, kūryboje ji atskleidžia savo tautinį genį.

1941 metų birželio mėnesį mūsų tauta savo tremtinių ir sukilimo kovotojų aukomis dar kartą įrodė tvirtą ryžtą išlikti gyva ir nepriklausoma.

Kančia lieka tik prabėgantis šešėlis, jei iš jos nekyla nauji kūrybos daigai. Nors šiandien lietuvis kenčia, tačiau jis yra išlikęs kūrybingas. Kai savame krašte laisvė ir kūryba yra varžomos ir slopinamos, tai laisvajame pasaulyje lietuvis turi šviesti savo kūrybingumu. Mes privalome ne tik išlaikyti, bet ir kurti lietuviškas vertybes.

Lietuvių tauta išliks gyva tik per savo kūrybą tiek pavergtame krašte, tiek laisvėje. Skaudžios Birželio Dienų aukos turi kelti laisvės viltis ir jungti išeivijos jėgas gilesniam ir platesniam darbui, kuriame ateities kartos ras tų skausmingų dienų įprasminimą ir vertę. Istorijoje liks tik tie, kurie pajėgia kurti.

Mūsų Sesių ir Brolių kančia težadina mumyse ryžtą ir drąsą kūrybingam darbui ir didesnei lietuvių meilei lietuviui!

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA IR CENTRO VALDYBA

gūnai, savaime aišku, turi daugiau ar mažiau pakenčiamus butus jų žinybom skirtuose namuose. Tokiu būdu, ministerijų ar net laikraščių kaip Pravda ar Izvestija tarnautojai ne tik dirba, bet ir gyvena kartu. Už tarnautojai ne tik dirba, bet ir gyvena kartu. Už tai didžiausia jų svajonė yra ištrukti iš to geto, išgyjant butą kooperatyviniuose namuose, kas kaštuoja apie 6000 rublių.

Be to, jei kas turi bet koki svorį sovietinėje bendruomenėje, stengiasi išgyti savo vasar namų 'dačą'. Apie 30 km.

nuo Maskvos yra vietovė vardu Uspenskoje, kur aukštesni pareigūnai turi savo vilas. Paprastai jos yra aptvertos aukšta tvora, apgimančia nuo smalsių žvilgsnių, jei tokių pasitaikytų. Keliais tarp tų dačų gali naudotis tik prie jų turi savo vilas, pašaliečiams įėjimas uždraustas. Saugodamas dačų gyventojus nuo pašaliečių saugumiečiai kartu atlieka kitą uždavinį -- jie laiko 'ataskaitoje' ir pačias dačas ir žino, kas jose lankosi.

(Bus daugiau)

PERSIKĖLIMO PRANEŠIMAS

Prašome įsidėmėti, kad

GLOBE PARCEL SERVICE INC.

CENTRINĖ ISTAIGA NEW YORKE

pakeitė savo adresą į:

240 Fifth Avenue

New York, N. Y. 10001

Tel.: (212) 725-2449

(Šitą skelbimą išsikirpkite ir pasilaikykite dėl ateities informacijos)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N, VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTU • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJĄ NEATSAKO.

DAINŲ ŠVENTĖS

Pirmieji iš pabaltiečių, kurie rengė savo dainų šventes, buvo latviai. Kada lietuviai suvažioavo į savo pirmąją dainų šventę, latviai jau minėjo savo dainų švenčių penkiasdešimtmetį! Anksčiau už lietuvių dainų šventes organizavo ir estai. Visa tai buvo dėlto, kad caro valdžia brutaliai varžė bet kokią kultūrinę lietuvių veikimą.

Todėl lietuviai pajėgė realizuoti seniai subrandintą dainų šventės sumanymą tik atgavę savo valstybinę laisvę, kurią apgynę pasiaukojimu ir krauju.

Pirmoji dainų šventė įvyko 1924 metais Kaune. Į šventę suvažioavo 3000 dainininkų. Didžiulė, 50,000 klausytojų minia entuziastiškai sekė chorų repertuarą. Dainų šventei rengti nebuvo atskirų fondų. Viskas buvo atremta į pasišventimą ir entuziazmą. Šventė vyko Petro Vileišio aikštėje, po atviru dangumi, Kauno forto šlaitą pavertus vykusiai improvizuota estrada. Medinės estrados kraštuose buvo pastatyti du lietuviško stiliaus kuorai. Prieš estradą buvo užtenktas griovys ir susidarė graži užtvanka. Oras pasitaikė nelabai palankus: proračiais publiką ir choristus čiažė smulkus lietutis. Tačiau tai nenumušė entuziazmo nei publikai, nei dainininkams. Dvi dienas vyko programa ir lietuviškas Kaunas gyveno dainų šventės ženkle.

Pirmąją dainų šventę parengė muzikai J. Žilevičius, J. Naujalis, A. Kačianauskas ir J. Štarka. J. Žilevičius buvo šventės iniciatorius. Šventė pradėta Tautos himnu. Šventėje buvo atlikti 36 dalykai.

Antroji dainų šventė jau ėjo pirmosios šventės tradicijos keliu. Ji vyko toje pat estradoje, kuri vis labiau buvo tobulinama ir gražinama. Šventė buvo 1928 metais, Žemės ūkio ir pramonės parodos metu. Dalyvavo 170 chorų su 6000 dainininkų. Klausytojų minia buvo didžiulė -- 100,000 žmonių. Repertuaras sudėtas iš 22 dalykų. Chorams dirigavo St. Šimkus, A. Vaičiūnas ir J. Gruodis.

1930 metais įvyko Trečioji dainų šventė, kurioje dalyvavo 200 chorų su 9000 dainininkų. Bendras šventės vaizdas buvo tikrai imponantiškas ir puošnus. Jau buvo matyti didžiulis pasirošimas šventei, kas atnešė pelnytus laurus chorams ir dirigentams. Paskiri chorai nuskambėjo virtuoziškai. Repertuare bu-

vo tokios sunkios dainos, kaip J. Gruodžio "Op, op! Kas ten, Nemunėli?" ir "Šią naktelę nemiegojau". Jungtinio choro programoje buvo J. Bendoriaus "Mergužėle, lelijėle", Stasio Šimkaus "Beauštantai aušrelė" ir "Tekėjo saulelė".

Maždaug septynerių metų periode masinės dainų šventės pasiekė gerą muzikinį lygmenį, prilygdamos savo apimtimi ir repertuaro sudėtimi jau tradicijas išsigijusioms latvių ir estų šventėms. Masinių renginių principas tapo didžiulė valstybinio patriotizmo mokykla. Gerai sekama masinių renginių estetika teikė žmonėms didelį savimi pasitikėjimą. Čia glūdėjo ir pedagoginė dainų švenčių prigimtis.

Rajoninės ir paskirų organizacijų šventės pasižymėjo geru pasirošimu, dalyvių gausa, gerais chorinio dainavimo rezultatais.

Kaip dabar okupuotoje Lietuvoje?

Kaip natūralu laukti, tų masinių renginių principą stengiasi panaudoti režiminei propagandai. Giriamasi, kad dabar dainininkų skaičius siekia 30.000. Tačiau tas didėjimo procentas, su kuriuo augo estrados dalyvių skaičius, laisvėje buvo nepalyginamai veiklesnis, kaip jis didėja dabar. Antra vertus, dainų šventės dalyviais neįmanoma paversti dainuojančią auditoriją. Juk Trečiojoje dainų šventėje, 1930 metais, Tautos himną bendrai dainavo per 100,000 žmonių minia! Repertuaras stato savo akustinius ir niuansinius reikalavimus. Todėl Vingio parko estradoje gero klysta, stengiantis dainos meno laimėjimus maišyti su dainininkų skaičiumi. Tačiau, pats faktas, kad tokios šventės rengiamos, yra tikrai džiugus faktas kiekvienam lietuviškos dainos mylėtojui.

Kas rengia ten tokias šventes? Atsakymą duoda K. Kavecko prasiartinimas Tiesos Nr. 165. Šventes rengia "Lietuvos komunistų partijos potvarkis". Partija paveda "Vyriausybei" skirti fondus ir tvarkymosi pareigūnus. Todėl nesistebime, kad dainų šventė pernai buvo skirta Lenino gimimo šimtmečiui pagerbti. Tos šventės centre buvo R. Žigaičio ir J. Nekrošiaus partijos užsakymui pagaminta kantata "Leninui, Tėvynei -- širdies daina!"

Šventės repertuare dabar reiškiasi naujai priaugę kompozitoriai, ku-

BALFO šeimo dalyviai. Priekyje kairės sėdi: A. Dzironas, Lietuvos garbės konsulas adv. A. Shallna, Balso pirm. kun. V. Martinkus ir inž. B. Galinis.

BALFO IR KITŲ AMERIKOS ŠALPOS FONDŲ VEIKLA

Norėdami padėti pavergtoji tėvynė esantiems broliams, lietuviai tebeturi šalpos organizaciją, kuri yra vadinama Bendruoju Amerikos Lietuvių Šalpos Fondu, sutrumpintai Balfu. Kad Balso darbas galėtų būti tęsiamas, kas met yra pravedami lėšų telkimo vajai, nes Balfas jokių specialių fondų neturi ir iš niekur kitur paramos negauna. Šalpos srity jis tiek tegali padaryti, kiek jis yra remiamas šalpos darbą vertinančių tautiečių.

Gaila, kad ne visi lietuviai prie šio darbo aktyviai prisideda. Neprišėjimas tikriausiai nėra atviro protesto pareiškimas, o tik apsilėidimo ar šykštumo išdava.

Pasitaiko ir tokių, kuriems atrodo, kad lietuviai yra prašomi daugiau ir dažniau aukoti negu kitų tautybių kilmės šio krašto gyventojai. Gal ir tokių yra, kurie galvoja, kad tik lietuviai turi šalpos organizaciją, kuri nuolat prašo aukų.

rių vardai nevisai dar familiariški išeiviskai auditorijai. Tai E. Balsys, J. Juzeliūnas, A. Bražinskas, V. Kairiūkštis, T. Makačinas, R. Žigaitis. Iš dirigentų patebėti šie: Ž. Barauskienė, A. Žeimenė, L. Abaris, P. Jankauskas, A. Krogertas, J. Šidlauskas, J. Vanagas, R. Varnas ir J. Nekrošius.

Okupuotos Lietuvos klausytojai moka atrasti repertuare, kas skirta "partinei šlovei" ir yra partijos užsakymas, o kas yra sava, lietuviška ir miela. Masinės dainų šventės, todėl, ir dabar nors ir tempiamos ant režimo kurlalio, neabejotinai turi didžiulį ir pro-lietuvišką poveikį i lietuviškąją auditoriją.

Išėjimoje -- akivaizdoje Keturtojos dainų šventės už Lietuvos ribų, ypatingai įdomu buvo susumuoti, kas buvo Nepriklausomoje Lietuvoje ir kaip dainų šventės išrodo okupuotoje Lietuvoje.

Išėjimoje yra gabi ir pabrėžtinai lietuviška per savo masinius renginius. Tenka nuoširdžiai sveikinti visus, kas savo iniciatyva ir darbu išėjimoje gyvenimo sąlygose parengia išpūdin-gas lietuvių dainos puot-tas.

(r)

Tikrumoje JAV-se yra šimtai įvairių šalpos organizacijų ar fondų. Vieni iš jų rūpinasi pagalbos teikimu įvairiose vidaus gyvenimo srityse. Kitų uždaviniai siekia toli už Amerikos ribų. Kai kurių veikla yra nukreipta į atskirus kraštus, kitų į tautines grupes, dar kiti yra pasiruošę skubėti į ypatingų nelaimių vietas -- Biafrra, Peru, Pakistanas ir kitur.

BENDRADARBIAVIMAS

Tos užsienio pagalbos šalpos organizacijos, kurios nori pasinaudoti valstybinėmis lengvatomis -- veltui ar popiegiškai gauti maisto produktų ir pervežimo priemones išelpiamus kraštus -- registruojasi Užsienių Reikalų ministerijos sudarytoje specialioje komisijoje (Advisory Committee on Voluntary Foreign Aid), kuri joms padeda sėkmingiau vykdyti šal-pą užsienio kraštuose.

Ši komisija buvo sudaryta 1946 metais. Balfas į ją buvo įregistruotas 1954 m. Iš viso joje yra išregistruavusios 82 užsienio pagalbos organizacijos. Kas metai jos turi pateikti savo veiklos apyskaitas šiai komisijai, o ji paskelbia jų darbo rezultatus bendroje knygoje.

ĮVAIRUMAS

Iš to raporto paaiškėja ne tik šių įvairių organizacijų tikslai, bet taip pat jų veiklos būdai ir apimtis -- kokias sumas jos išleidžia savo pasirinktiems šalpos reikalams, kokius kraštus jos šelpia, kuriomis sritimis ypatingai rūpinasi.

Tautiniais pagrindais sudarytas šalpos organizacijos ar fondus, šalia lietuvių, turi dar kinai, čekoslovakai, korėjiečiai, graikai, lenkai, iranėčiai, rumunai, rusai ir ukrainėčiai. Kai kurios religinės konfesijos taip pat turi savo šalpos organizacijas. Tai Dieviškosios Bendrijos (Assemblies of God), Krikščionys Reformatai, Jungtinė Pasaulio Bažnyčių Taryba, Katalikai, Kongregacionalai, Liuteronai, Menonitai, Pagalbos Armija, Adventistai ir Unitai.

Žydų šalpos organizacijos, kurios atrodo remiasi ir tautiniais ir religiniais pagrindais, yra skaitlingiausios ir veik-

liausios įvairiose šalpos srityse. Iš 82 išregistruotųjų šalpos or-

Šis bei tas

Pati šviesiausia, niekada neišbaigiama ir nepabostama tema: pakalbėkime apie lietuviškas knygas! Ši tema mums mena ir gyviusius šiandienos reikalus, ir tautinį sąmoningumą, ir kultūrinę pažangą, taip pat ir gryniausią dvasinį džiugumą. Iš knygos pėmęgi atpažįstame žmogaus inteligenciją, net susirandame sau tikresnių draugų. O jei kurį iš mūsų neaptraukia naujai pasirodžiusi knyga, -- rodo savo siauroką dvasios ūgį, menką asmenybės išsirutuliojimą, sustingimą liūdname nesubrendime.

• Tėv. Žib, yra tokia žinutė: "Vienas mokytojas senesniai pasakoją paprašęs savo mokinius surašyti, kokias lietuviškas knygas šei-ma nuri namuose. Gavęs atsakymus galįjęsis, kad iš viso tokį klausimą davęs: pernelyg menka, tiesiog gėdinga buvusi tiesa..." Šis faktas mums labai ir labai permąstytinas. Ar tik ne čia glūdi mūsų viso kultūrinio judėjimo negerovės? Ir mūsų tautinio ryžtingumo silpnumas, ir kultūrinio lygio menkėjimas, ir spaudos sunkėjanti būklė (ne vien skaitytojų, bet ir bendradarbių stoka), o ypač -- jaunosios kartos nuliutuvėjimas, sykiu dvasinis lėkštėjimas, nors yra nemaža ir labai puikių išimčių. Jeigu mūsų gražioje namuose knyga -- jau užmiršta, beveik nepasigindamas daiktas, tai mūsų dvasios branduolys jau vysta ir senka, suragėja, nebetenka gyvybės, belieka sausas kevalas. Žinoma, mes patys to palaipsniui vykstančio išsekimo neįjaučiame. Tik iš šalies dažnai pasirodo liūdnas vaizdas, kai gyvas žmogus neberodo dvasinės gyvybės, tapęs tuščiu kiaučiu.

O dar gerų, įdomių ir vertingų knygų pas mums beldžiasi, tik priimkime. Ir grožinė kūryba ir istorinės, politinės, visuomeninės temos dar silpnos ir lentynos, prašosi skaitomos. Ir jos yra mums didžiai naudingos: gali sustabdyti mūsų dvasinį senėjimą...

• Dabar itin įspūdingai sutinkama Em. Čekienės straipsnių knyga -- Kad ji būtų gyva. Jau nemaža apie ją rašyta, su pasigėrėjimu minėta, pristatymais pagerbta. Ši jautriai stilium parašyta knyga yra labai įvairaus turinio ir teigiamo poveikio. Jei kitos būna per daug specialios arba persunkios, perpailaus stiliaus, tai ši -- kiekvienam gali būti artima savo temom ir lengvai, tiesiog lakiai paskaitoma. Ir jie nieko nežaidžia, nieko nenuvilią bei nepapiktina, tad ji tinka kiekvienam namų lentynai, kiekvienam jaunuoliui pasidilytina. Ir ji skatina mums tolesnes išvadas: kad Em. Čekienės plunks-na būtų dar spaudoj gyva ilgą laiką, kad mūsų tautinė sąmonė ir kovos už laisvę optimizmas išsilaukėtų gyvas, kad savai kultūrai mūsų domesys dar pagyvėtų! Kad vis daugiau mūsų žmonių prisidėtų prie visuomenės darbų ir spaudos pagyvinimo, irgi -- kad mūsų inteligentių moterų gausiau ir gyviau įsiterptų į savas raštyjos pusla-pius, spaudos skiltis...

• Iš Londono sulaukėme 7-ąją Pradalę -- prailgo laukti, sum-kios klūtys jos gimimą nudelsė. Vienintelis mūsų literatūrinis žurnalas čia, laisvės pusėje, Grožinė raštija gal daugiausia iš visų menų daro įtakos visuomenei. Ji tartum vadovauja tautos kultūrai. Tautinio atgimimo metu kaip tik mūsų tautos susipratimą stipriai išbudino žymūs rašytojai: Kudirkas, Maironis, Vaižgantas, Žemaitė, Š. Ragana ir kiti. Ir dabartinėje tautos nelaimėje nemaža atspara laikytina kūrybinė raštija. Tad kam jautru yra tautinė gyvybė ir kovų dėl laisvės sėkmė -- privalome šį vienintelį žurnalą remti, juo domėtis.

Ši Pradalė, kaip ir ankstesniosios, yra įdomi ne tik plačiu turiniu -- pačiais naujausiais mūsų autorių kūriniais, bet ir -- redak-cine tolerancija. Čia lygiai sutelpa visų krypčių kūrėjai bei kritikai, neskirstoma į savus ir svetimus, leidžiama kiekvienam žodis tarti. Tai sveika atgaiva nuo kitų mūsų žurnalių, kurie, nors nemaža deda ir literatūros, bet, ribodamies partiniais pažiūrom, kūrinis surti-šiuoja pagal labai subjektyvius matus -- vienus dogmatiškai ideali-uoja, kitus kuokom kerta (toks pavyzdys neseniai pasirodė Aiduose). Tad Pradalės kasmetinis pasirodymas mus ypač džiugina -- čia randame visapusiškesnę ir tikresnę lietuviškos literatūros svetūr vaizdą.

• Lietuvį kataliką nuo kryžiuočių ir Jogailos laikų lydi skaudi nelemtis. Ne Kristaus meile ir ne brolyste žmogui nešini svetimi-taučiai, sielų smaigėjai mus krikščijon... Jiems rūpėjo mūsų žemių plotai, mūsų turtai ir tautos darbinga jėga, nešanti auksą. Šiandien vėl panaši nedalia užgulė. Kartėlis ir nuovylis širdy, kai dvasios va-dovai nori tik valdyti ir pelną spausti, o minko mūsų tikriausios no-rus: gyventi Dievui ir savo tautai pagal savus krikščioniškus papro-čius. Juk lietuvių krikščionybė gana išskaidrinta per 700 metų.

Šv. Raštas sako: Saugokitės netikrų pranašų! Tokių mes daug turėjome ant savo galvos (tamsi Jaltzykovskio vėlė dar šmėkščioja Vilniaus pagairėse). Skaudu, kad ir Amerikoje mes vėl verčiami būti baudžiauninkais svetimiems ponams. Ir kelyje į Dievą turime žengti patys vieni -- peranksti dangus pasižaukė vyskupą Brazį, li-kome našlaičiai. Bet šviesus spindulius blykstelėjo mūsų kiemei. Dar atsirado dvasininkas, kuris drįsta dėl Kristaus meilės ir šven-tos teisybės -- nuplėšti veidmainystės raištį nuo akių. Ir ryžtasi garbinti Dievą drauge su savo tautos broliais, Ačiū, kun. Kęstutis, liūdnoj nedalioj mums gražina! gryo tikėjimo viltį.

organizacijų 9 yra žydy.

Per 1970-sius metus visos 82 organizacijos išleido šalpai virš pusės milijono dolerių -- \$578,000,000. Kuone pusė visos šios sumos priklauso žydų organizacijoms, kurios per paskutinius metus šalpai išleido virš \$200,000,000.

Imant iš religinio taško, sekanti po žydų veikliausia šelpėja buvo Amerikos Katalikų organizacija, kurios metinės išlaidos buvo virš 125,000,000. Tautiniais pagrindais -- po žydų -- stipriausiai pasireiškė (Tolstoy Foundation), kuri per metus šalpai išleido virš milijono dolerių.

(Pabaiga kitame nr.)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Dalis svečių ALT S-gos seimo bankete Philadelphijoje.

Rimo A. Dilbos nuotrauka

GRAŽUS ALT S-gos SEIMO BANKETAS

ALT S-gos seimo metu, gegužės 29 d. Philadelphijoje buvo surengtas banketas, kurio metu grojo KorpiNeo-Lithuania orkestras, drauge atsiveždamas su savimi dainininkę sol. Vandą Stankienę iš Chicago. Bankete dalyvavo virš porą šimtų žmonių pasiūpusių skoninguose apėduose kaip ir dera tokioj iškilmingoj progėj ir gražioj vietojpasirodyti. Matėsi nemažai jaunimo, kas pridavė susirinkusiems pasigrožė tino įvairumo, bendrai nuotaikai sudaryti gyvumo, o prasidėjus linksmam vakaro daliai -- šokiams, net ir žilaplaukiams užkrečiantį linksmumą.

Dainininkė sol. Vanda Stankienė žavėtinai derinosi prie šokių muzikos garsų ir parinkti dainos žodžiai bei pati melodija glostė klausančiųjų širdis. Šia proga balius rengėjai tikrai užsipelnė gerą žodį už parūpinimą tokio šokiams orkestro, kai čia atsilankant į kitus parengimus šokių muzika su būgnų trenksmais ne tik kartais apkurtina šokėjus žodeliais besidalinant, bet ir kitiems nedaroma malonumų, atokiai besibūčiuojantiems prie žaliųjų ir kitoms gėrybėms apdėty staliukų. Ramesnė muzika daug ką žavi ir kas neišsijungia iš šokių ratą, tą netaip greitai ir į namus išvaro.

Kai ką tenka pasakyti dėl pradinės balius tvarkos. Pagal joplaną įvyko mažas pavėlavimas. Kaip teko sužinoti tas atsitiko ne tiek gal dėl rengėjų neapdairumo kiek dėl pačios publikos kaltės. Nemaža jos dalis dėsė išgyti bilietus laiku, o taip pat radosi tokių, kurie maišė vietas

J. BUBELIS

ar nenorėjo sėsti su tais ar anais svečiais ir todėl susidarė spūstis prie balių išigijimo vietos ir susiradimo sau tinkamo stalo. Šitą nedorą paprotį reiktų atsikratyti, norint tokių scenų nebepakartoti ir brangų laiką negaišinti.

Besisotinant prie gražiai paruoštų ir papuoštų stalų, kai kur prie rožių ir rugiagėlių, širdis džiugino, slapčia primindamos mūsų tėviškės laukus ir jos mėlyną padangę. Nuogarbės stalo seimui ruošti komiteto pirm. inž. V. Gruzdis pasveikino balius dalyvius palinkėdamas jaukios nuotaikos ir malonaus pasisvečiavimo bei jaunatviškai pasilinksinti, o kiek vėliau jis supažindino dalyvaujančius baliuje žymesnius svečius.

Girdėjos nuomonių, kad galėjo būti "kilnojimų asmenų" pamažintas skaičius, o ir pačios pristatymo kalbos kiek trumpesnės. Ką gi, nėra žmogus, kurs visiems patiktų.

Seimui ruošti komiteto pirm. inž. V. Gruzdis ir jo talkininkai tokio balius suruošimui ėmėsi nemaža rizikos, ypač pasirenkant ištaikingą vietą, tačiau po to visi galai patenkinamai susivedė. Visuomenei, dalyvavusiai tokiaame iškilmingame baliuje, paliko geriausi prisiminimai juoba, kad nors rečiausiomis progomis pasiseka ištrukti iš kilbas arko pūstais pakvipusių patalpų, į visapusiškai padoresnę ir kultūringesnę bei jaukesnę aplinką ir pasijausti šviesiau savoje dvasioje. Tokios rūšies parengimais ne-

sunku suvilioti ir jaunesnius, juos pririšant prie lietuviškos bendruomenės. Čia turėta gražios progos ne tik pasilinksinti, bet susitikti draugus bei pažįsta-

mus atvykusius iš tolimų JAV krašto vietovių o taip pat ir naujas pažintis užmegsti. Ir taip, anot inž. V. Gruzdis žodžių, su kaštų žydėjimo laiku, tartum žvakutėmis savo žiedais pasipuošus ir kartu su rožių žydėjimo metu, ilgą laiką skelbtasis ALT S-gos seimas atlikęs savo darbus užsirašė jos istorijos puslapiuose, o ta proga suruoštas balius dar ilgai bus minimas ir išgyvenamas tų, kurie buvo atsilankę kultūringai pasižmonėti ir linksmi laiką praleisti.

• Aleksandras Merkelis. ANTANAS SMETONA. Jo visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos leidinys. 740 psl. Kaina \$12.50. Gaunama Dirvoje ir tiesiog ALT S-goje, kreipiantis į K. Pocių, 3908 Fir St., E. Chicago, Ind. 46313. Telef. (219) 397-9487.

BIRŽELIS KUDIRKOS ŽENKLE

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio New Yorko skyrius, vadovaujamas Juozo Valiūšaičio, š.m. birželio 12 d. paminėjo baltosios birželio dienų lietuvių tautos kančias. Generalinis konsulas A. Simutis atidengė dail. J. Juodžio paveikslą "Laisvės Auką", vaizduojantį Simo Kudirkos tragediją. Paveikslas atidengimo ceremonijai atlikęs konsulas tarė jautrų tos dienos rimčiai pritaikytą žodį.

Pirm. J. Valiūšaitis po įžanginio žodžio tolimiesniai vadovavimui pakvietė Ireną Vėblaitienę, kuri vėliau meninė dalyje paskaitė Mykolaičio - Putino įvykių momentui tinkamos pozicijos, perduodama aiškiu sodriu žodžiu ir giliu išsijautimu.

Paveikslą pristatė ir dail. J. Juodžio kūrybinius polėkius apibūdino LAS seniūnų tarybos pirm. Leonas Virbickas.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo Vilius Bražėnas, savo temą pavadinęs "Simo Kudirkos Testamentas". Kudirkos fone jis išsamiai panagrinėjo lietuvių išeivijos gyvenimą, išskėlė, ką tas Simo įvykis mums nušvietė praityje ir ką nurodė atečiai. Tarp kitko jis kalbėjo:

"Simas Kudirka apakino mus savo drąsiu šuoliu, sugėdino mus savo mirties kova išlikti laisvu ir ipareigojo savo žygio tragika. Birželio sukaktis, o dar labiau Simo tragedija turi būti panaudotos visuo meninei sąžinės sąskaitai. Nepažvelgę į save net ir tokiomis progomis

niekada nežinosime, kur esame ir kur einame. Mes migdėme save laisvėjimo - gerėjimo mitu, gi Brazinskai, Kudirka ir Simokaičiai tą mitą mums sugriovė. Mes ėmėme sau įrodinėti, kad Maskva kažkodėl susirūpino mūsų kultūra, gi Simokaitis kultūrininkas už jos nešimą mums, laisve, jei ne gyvybę užmokėjo.

Po Simo Kudirkos birželyje mes turime pergaltoti, ar mūsų orgjos pateisina savo esimą, savo kilnius vardus ir skambius obalsius. Jeigu jos nebegyvos, turėtų būti krikščioniškai palaidotos, didelės ar mažos. Simas ieškojo sąjungininkų laisvei atgauti; nusivylė, nes ieškojo ten, kur nebuvo dar žinoma, kad komunistai yra barbarai ar dar blogiau. Mūsų orgjos turi atsikratyti "liberalinio intelektualinio teroro" ir ieškoti draugų dešinėje, kurie supranta, kas yra raudonoji vergija Lietuvoje ir kokia yra komunizmo grėsmė JAV".

V. Bražėnas atkreipė dėmesį ir į mūsų lietuvišką spaudą, nurodydamas, kad ir jai praversėtų Spiro Agnew tiesus kritiškas žodis, kaip ir JAV liberalų manipuliuojamai spaudai ir T.V. Ne dėl prosovietinio šališkumo, kurio nėra mūsų patriotinėje spaudoje, bet dėl abuojo nutyli, ne matyti, ką veikia, ką nadingo atlieka kiti organizaciniai vienetai ar individai, iš tolimesnės apylinkės, kad ir ne savos. O mūsų spauda yra didelis veiksnys, negu

J. GRAUDA

Telefonininkų trio

Ne visi žino, kad Varšuva yra ilgadistancinių tarpvalstybinių pasikalbėjimų tarpininkė. Sakysim, nori (taip rašo Izraelio spauda) Tel Avivas susijungti su Maskva -- neišvengsi Varšuvos! Ilgadistancinių kabelių galai sujungiami Varšuvoje.

Ta operacija gana skausminga. Ne dėl to, kad labai jau tarškėtų ausin, bet dėl to, kad tenka ilgokai laukti, kol Maskvos numeris surišamas su Varšuvos kabeliu.

Tel Avivo šnekutis bemaž gauna Varšuvą. Gi Maskvos įjungimo tenka gerokai palaukti, nes Maskva turi "prisiderinti". Maskva turi savo numerį įjungti į įreikordavimo aparatą.

Kol vyksta ta "prisiderinimo" operacija, telefonininkės persimeta žodžiais.

-- Ar jūs jau dėvite "karštas" kelnaites? -- klausia Varšuva.

-- Tai pas mus pasenusi naujiena, -- išdidžiai atsako telavivietė.

-- Kuri spalva populiariausia? -- klausia varšuvietė.

-- Kartais ugninė, kartais dangiška.

-- Kada tinka ugninė?

-- Kada atitinkama nuotaika. Bet kada noripasirodyti nepaimama tvirtove tinka, violetinė. Žalia reiškia viltį. Juoda reiškia "eik po velnių!"

-- Tai tiesiog laimė, kad mums teko susitikti ant ilgadistancinio kabelio, -- atsiduso varšuvietė. -- Ką reiškia "karštos" kelnaitės geltonos spalvos. Man tokias atsiuntė iš Amerikos.

-- Reiškia: aš nesu ištikima. Bet ištepk tas kelnaites žaliais dažais ir turėsi pasisekimą.

-- Kokiais dažais? -- nustebo varšuvietė.

-- Paskutinė amerikietiška mada! Tai paprasti dažai, kuriais dažomos sienos ar tvoros.

-- Jeigu geltona reiškia neištikimumą, aš būsiu nepopuliari, -- atsiduso varšuvietė.

-- Išdažyk žalia spalva dolerio ženklą ir turėsi pasisekimą.

-- Ant kelnaičių?

-- O kur gi kitur? Negi ant nugaros?

Čia ėmė pypsenti Maskva.

-- Palauk, -- suriko varšuvietė, -- mudvi kalbame apie "karštas" kelnaites. Tavo abonentas nepabėgs.

-- Aš žinau, kad jis nepabėgs, -- pasakė maskvietė, -- aš juo nesirūpinu. Aš bijau, kad judvi nepabėgtumėt, kol galiu paklausti...

-- Klausk, brangioji, -- sutiko varšuvietė, -- žinau, kad tavo abonentas "priderintas" ir nepabėgs.

-- Aš klasiausi judviejų pasikalbėjimo ir vis negaliu suprasti, kodėl jūs aptariamas kelnaites vadinate karštomis? Ar tai vatinukai? Ar jos turi vatų pamušalą?

Varšuvietė ir telavivietė garsiai sukikeno. -- Jos dėl to karštos, -- kikendama, paaiškino varšuvietė, -- kad būna karšta tam, kas jomis grožisi.

-- Paašrink man, brangioji, daugiau, -- gailiai paprašė maskvietė.

-- Mielai, -- sutiko varšuvietė, -- tik kaip su tavo abonentu?

-- Jis nepabėgs, -- užtikrintai pasakė maskvietė, -- jis "priderintas", kaip laivas ant inkaro.

Ir pakaitomis, visai žinančioji telavivietė ir linksmoji varšuvietė, išsijungė į trialogą.

veiksniai norėtų pripažinti. Spauda pati yra veiksnys. Spauda turėtų ir save pakęsti. Ne kartą skiriama daugiau vietos tiems, kurie iš lietuvių gyvena, negu tiems, kurie gyvena lietuvių.

Kalbėtojas pabrėžė didelę individo lietuvių reikšmę, nurodydamas, kad ir Simo Kudirkos atveju pirmiausia pabudo lietuvis individas, asmuo, nes jį ir pažadino individas Simas, betitulu, be ordinų, be aukštų pareigų, bet jį pažadino lietuviška asmenybė.

Kaip kaimietis išlaikė tautos dvasią caro vergijos sutemose, taip išeivis individas išlaikys kovos dvasią tremtyje. Ne organizacijos prikelis asmenis, bet asmenys organizacijas.

"Simas Kudirka paliko mums lietuvių tautos laisvės siekimo testamentą. Tai testamentas Simo, Sibiro tremtinių, Rainių kankinių, Černavės aukų. Tai pavergtos tautos reikalavimai", -- baigė V. Bražėnas.

Po programos buvo po nių paruoštos vaisės. (eč)

PERSIKĖLIMO PRANEŠIMAS

Mes norime atkreipti dėmesį savo klientų, kad mes perkėlėme savo raštines ir parodos kambarius į

NAUJAS DIDESNIAS PATALPAS

kuriuos yra:

240 Fifth Avenue
New York, N. Y. 10001

MŪSŲ NAUJAS TELEFONO NUMERIS YRA:
(212) 685-4537

Mes kviečiame mus aplankyti.

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVENUE
NEW YORK, N. Y. 10001

(Šitą skelbimą išsikirpkite ir pasilaikykite dėl ateities informacijos)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

KAI KRITIKOS BULDOGAS DRASKO KNYGĄ

KAIP VYT. A. JONYNAS IŠRECENZAVO ALANTO KNYGĄ

Mėgstu literatūrą, paskaitau ne tik savus, bet ir amerikonus rašytojus, nepraleidžiu nepasikaitęs ir mūsų knygų recenzijų. Sakysime, Pr. Naujokaičio, Prano Visvydo, A. Tyruolio, Stepo Vykinio, Vyt. A. Jonyno knygų aptarimai man visada įdomi lek-tūra. Šiandien katalikų žurnale Aiduose (Nr. 4, 1971 m.) ir Vytauto Alanto novelių knygos "Ne-munas teka per Atlantą" Vyt. A. Jonyno parašytą recenziją užvardintą "Alanto pakratas skaitytojams". Nesupratau iš-kart ką ta antraštė reiškia, tik pagalvojęs prisiminiau, kad ma-no tėvų tikyje bernai pakratais kreikdavo tvartus. Atseit, Aidų redaktorius, filosofijos daktaras J. Girnius ir didysis kritikas Vyt. A. Jonynas Alanto kny-gą pavertė pakratais ir kaip mėšlakračiai pakreikė jos pus-lapiais tvartą. Kad skaitytoji nebūtų jokios abejonės, jog jie abu yra talkininkai, tai matyti iš Aidų viršelyje dedamo redak-cijos įspėjimo, kad "recenzijos yra redakcijos užsakomos ir dėl to neprašytų recenzijų nelaukia-

ma". Kitaip sakant, recenzentas Alanto knygą kratė, o redaktori-us jį laimino, kad bernas uoliau darbuotųsi... Savo gyvenime dar tokios recenzijos nebu-vau skaitęs: iš pirmųjų ant-raštės žodžių knyga blaškoma į mėšlyną. Atrodo, kad daugiau apie knygą nebebuvo kas ir ra-šyti, nes pakako ir vienos ant-raštės knygai "sunaikinti", o vis dėlto Jonynas dar parašė apie 1.500 žodžių. Apie ką? Apie "pa-kratą"!

RECENZENTAS "VERTINA" ALANTO ISTORINĘ NOVELĘ

Taigi, nors Alanto knygoje is-torinė novelė "Viešpats ieško Viešpaties" įdėta paskutinė, bet kritikos buldogas ją ima draskyti pirmą. Pastebėjęs, kad Alan-tas bandęs atgaivinti "pomindau-ginės Lietuvos tikrovę" ir "iš-ryškinti mažai kam pažįstamo, unikumo mūsų garbingoje isto-rijoje kunigaikščio Dievo ieš-kotojo Vaišvilko asmenybę", bet visumoje sako recenzentas, au-toriui tas uždavinys nepasise-

kęs. "Užsuk sukūręs patosišką praeities viziją, sudvasinęs vaiz-duojamą epochą, Alantas pase-kė istorikų skudurninkų ke-liais."

Iš tų Jonyno receptų kaip ra-šyti istorinę novelę matyti kiek jis apie tai nusimano. Mūsų li-teratūroje apie Lietuvos pra-eitį buvo tiek ir tiek prirašy-ta patosų, vizijų bei "sudvasi-nimų", kad ta literatūra įkyrė-jo iki gyvo kaulo. Skaitytojas mato, kad Alantas savo nove-lėje nuo tų "patosų" bei "sudva-sinimų" nusigręžė ir pasuko nau-ju keliu. Jis stengiasi nenukryp-ti nuo istorinių faktų, -- žino-ma, pridėdamas ir savo fantazi-jos, -- kaip juos pasakoja mūsų istorikai "skudurninkai", jis no-ri sugauti anos gaidynės dvasią bei vadovaujančių istorinių as-menybių galvosena, žodžių, skai-tant jo novelę, man susidarė įs-pūdis, kad autorius stengėsi Lie-tuvos XIII amž. tikrovę vaizduo-ti realiai, žinoma, kiek tai įma-noma iš keleto amžių perspekty-vos. Pažymėtina dar ir tai, kad Alantas pirmas analizavo Vaiš-vilko kaip Dievo ieškotojo as-menybę.

Galų gale kam man, tik lite-ratūros mėgėjui Alantą ginti: tegu kalba apie jį literatūros specialistai, plačiai žinomi mū-sų rašytojai bei kritikai.

Štai rašytojas Balys Gražu-lis, pristatant Alanto knygą Det-roite, novelę "Viešpats ieško Viešpaties" taip aptaria: "No-velėje sukaupta medžiaga ir jos istoriškai filosofinė interpreta-cija padeda pažinti ir suprasti vieną iš tamsiausių mūsų tautos istorinių momentų. Ši novelė sa-vo prasmingumu yra svariausia knygos novelė... Kad Alantas iš-vingė joje patriotinio patosą, ... tik didina kūrinio vertę" (Nepri-klausoma Lietuva, 1971, I, 6). At-seit, Gražulis sveikina Alantą, kad išvengė patosų, o Jonynas patosą reikalauja. Ir mano nuo-mone, patosas istoriniame vei-kale yra seniai atgyventas daly-kas.

Štai rašytojo ir kritiko Pr. Naujokaičio nuomonė apie kalba-mą novelę: "Su istoriko rimtu-mu ir filosofo gilumu autorius vedžioja mus po istorijos lau-kus, miškus, piliis, vienuolynus, literatūros puslapiuose atgaivi-na senovės asmenis ir juos vaiz-duoja su tokiu ryškumu, kad gir-dime ne tik jų žingsnius, gili-na-mės į jų kalbas ir žygius... bet pajuntame net visą jų žmogišką-ją būtį... Gal ir nelengva pagau-ti Mindaugo laikų gyvenimo at-spalvį, gal jo Alantas ir nesu-kūrė, bet Vaišvilko asmuo, jo idėjos, jo tragika bei išskant ke-lio tarp Rytų ir Vakarų, tarp krikščionybės ir senųjų lietu-vių tikėjimo atvaizduota ryškio-mis spalvomis, skulptūriniai ryš-kumai". (Tėviškės Žiburiai, 1971 XII, 10.).

Pranas Visvydas sako: "Vieš-

JAUNOS ROMANISTĖS ROMANAS APIE JAUNUOSIUS

JURGIS GLIAUDA

Nuostabu, kad okupuotoje Lietuvoje besireiš- kianti prozaikų šeima neturi moterų prozaikų prieauglio. Tuo tarpu iš-eivijos sąlygose lietuvių literatūron ižengia jau-nos pajėgos -- moterys.

Tarp jų Danutė Bra-zytė-Bindokienė jau turi savo kūrybiniamė ba-gažę gražių laimėjimų. Tai dvi gero lygio apysa-kos vaikams, premijuotoji apysaka jaunimui "Mieste nesaugu" ir dau-gis novelių nuolatos be-sirodantių perdidioje. Visuose šiuose darbuose autorė įrodė neabejotiną patyrimą operuoti pro-zaikui reikalingomis do-rybėmis: jauti veikalo konstrukcijos detales ir jų ryšį su bendrąja vei-kalo idėja.

Natūralu buvo laukti, kad autorė bandys savo jėgas romane. Ir šiais metais Lietuviškos kny-gos klubas išleido jos stambų romaną "Viena pasaulyje".

Romano siužetas iš-rautas iš moderniosios iš-eivioskos realybės, to-dėl veikale atskamba skaudus jaunojo šeimos nario nusvetimėjimas, atkaklus klaidžiojimas savo ieškojimuose, sąly-tis su eventualaus blo-gio briaunomis, kruope-lytės sentimentu vis ne-išnaikinamam priklausomumui lietuviškai vi-suomenei. Tos sociali-nės problemos natūra-liai susipina su grynai asmeniškais siekais -- savęs realizacijos pas-

tangomis, laimės pagavi-mo pastangomis, vienišu-mo skauduliais.

Romano protagonistė Vita pereina per veika-lo puslapius kaip visą romano konstrukciją vie-nijantis tipas. Vita ap-leidžia ją mylinčią šei-mą, išvyksta į didmies-tį ir tikisi čia dirbti, studijuoti ir atrasti save savyje. Autorė apdovano-ja Vitą artistiniais ga-bumais. Tai išveda temą iš banalios pasimetusios ir žūvančios merginos is-torijos į kovos ir išsi-laikymo lauką. Žūstan-čių, iš šeimų išbėgusių mergaičių, daug ameri-kietiško knygų puslapiuo-se. Čia smaguriaujama žuvimo motyvais, nuspal-vinant scenas erotiškais kvapais.

Bindokienė paėmė Vi-tą, kovojančią su iškylan-čiomis problemomis merginą, kuri yra rezonierė, "šaltos moters" temperamento, daugiur abejojanti, bet skausmin-gai atrandanti išeitį iš, atrodo, neatmezgiamų padėčių. Tai suteikia au-torei daug galimybių su-blizgėti vienur sentimen-talumu, kitur gi ir aštri-riau sarkazmu. Padėčių sąrašą sudaro vieną iš gerųjų Bindokienės dės-tymo savybių. Jos perso-nažai tikrai gyvena, klys-ta, siekia, kiekvienas sa-vaip suprasdamas etiką, moralę, socialinius san-tykius. Tomas, Tonus, Sara, Jūratė, net knygos scenon neišėję Vitos šeimos nariai -- visi pilna-kraujai žmonės, išrauti iš dabartinės iš-eivioskos ar amerikoniškos realy-bės. Geras treningas su anksčiau parašytais vei-kalais didžiai talkino Bin-dokienei sekmingai iš-eiti su šiuo savo pirmuo-ju romanu.

Jos sakinyas kai kada ypač vykęs. Jis sako: žmonės žingsniavo gat-vėmis su šalčio dovano-ta energija (p. 140). Čia kaž kaip reljefiškai -- iš-kiliai matyti pastebėta ryšį -- žmogus, aplinka, nuotaika.

Palikusi šeimą ir pasi-nešusi kovoti, kaip atro-do, vardan kovos, Vita, pagaliau, pajunta savo el-gesio tuštybę. Tačiau ji atkakliai stumiasi skaity-

toją intriguojančio gyve-nimo labirintuose. Jai talkina išsilaukanti du ori-entyrai: neišblėstantis sentimentas savo šei-mai, o per tai ir lietuviš-kai visuomenei, ir nuosa-vas artistiškas siekis.

Nusvetimėjimas sui-ma ją savo galinga ban-ga. Kartais kaž kaip ne-įmanoma prisipažinti esant imigrantų šeimos skeveldra. Kosmopolitini-si įtikėjimas, kad ji tu-rinti būti ne "split" as-menybė, bet ištisinė ame-rikietė, talkinės paviršu-tiniškos deklaraci-joms, ima išblukti. Tas lemtingas klausimas "Kas mes?" dažnas ir ki-tų jaunųjų žmonių lūpo-se. Bet autorė lengvai ir su sarkazmu įrodo, kad natūralu ir sveika pri-klausyti savo tautiniam kamienui. Visos išeivių grupės Amerikoje žai-džia tariamu "ameriko-nizmu", bet nuolatos at-sigręžusios į savo tauti-nį kamieną.

Savo gyvenimo dvasi-niame sunkumyje net galvojusi apie savižudy-bę, Vita nepaskesta kos-mopolitizmo okeanu, nei kasdieniško smulkme-niškuo banalybėse. Tai gal būtų, dalinai suroman-tinta figūra, tačiau didelis yra autorės laimėji-mas nepalenkti temos di-daktikai, visur išlaikyti intriguojančios fabulos lūžius ir nepriversti sa-vo herojus veikti prieš jų psichikos prigimtį.

Bindokienės pasakoji-mas sugestivus, be ba-rokinių puošmenų. Apie detales, kurių daug ji ma-to, ji kalba lakoniškai ir saikiai. Pasakojimo teks-tas pakinta į sentimenta-lų ar faktinių, lygpalydė-damas herojaus nuotai-ką. Ji vengia perkeltos prasmės nusakymų. At-skridusios ir nužudytos žuvėdros epizodas atlie-pia alegoriją. Tas epizo-das yra tam tikraprieš-prieša Vitos epizodui. Vi-ta nežuvo, ji išsilaukė.

Okupuotos Lietuvos prozaikų derlius nuosta-biai šykštus. Tuo tarpu išeiviosko gyvenimo sąly-gose mes galime nuošir-džiai ploti Danutei Bra-zytei-Bindokienei ižen-giant į neaprepiamo dy-džio romano žanrą.

MANO DRAUGAS SIMAS

Pakėliau savo baltą galvą, ap-sižvalgiau ir grakščiai pakilau į orą. Šaltas vėjas pabalgė mane būdini. Pastebėjau, kad i "Sovietakaja Litva" pradėjo krauti įvairias dėzes ir statines. Pri-artėjau artiui, kad geriau pama-tyčiau. Išgirdau du jūreivius kal-bam, jie paminėjo kelis kartus Ameriką. Ir tada man paaiškėjo: jie plauks į Ameriką! Net tada, kai dar buvau labai jauna, aš norėdavau pamatyti Ameriką, ir dabar buvo man gera progą.

Jau jūroje esame viena savaitė. Niekas manęs nepastebėjo, tikrai vienas labai malonus jūreivis vi-mane užkalbindavo, duodavo savo maisto liekanų. Jis su manim vis kalba. "O, paukštel, kaip aš norėčiau turėti laisvės sparnus. Bet greit būsiu laisvas, nors ir sparnų neturiu". Net man šilta guoli tarp skudurų ir virvų jis sutaisė. Jis tikrai buvo mano drau-gas.

Pamačiau Amerikos krantus! Aš girdėjau, kad tenai yra laisvas kraštas ir žmonės gali daryti, ką nori. Po kiek laiko Amerikos pa-krantių sargybos laivas priartėjo. Man labai įdomu, kokie yra tie amerikiečiai?

Staiga žmogus, tas pats žmo-

gus, kuris man buvo toks geras, bėgo ir šoko į amerikiečių laivą. Aš sušukau: "Palauk ir mane, drauge su tavim ir aš noriu į laisvę!" Rusai pradėjo triukš-mingai jį vytis. Susitiko su amerikiečiais ir kalbėjo ilgą va-landas, aš jų nesupratau.

Buvau užmigusi ir buvau pa-žadinta mirties riksmo, o... aš jų daug esu girdėjusi. Greit nu-skridau į šaukimo pusę.

Netikėjau, ką mačiau! Mano draugą mušė! Aš pradėjau šaukti: "Gelbėkite jį! Ar nematote, kad jį užmuši!" Niekas nepajudėjo, o i mano draugo marškinius daugiau ir daugiau kraujo sunkėjo. Neži-nodama, ką daryti, bandžiau su savo sparnais užstoti draugo vei-dą, bet veltui -- jie mane nustumė. Tada savo snapu įsikibau į kaž-kieno ausį ir sugnybiau. Tas mane čiupo ir smarkiai numetė ant žemės. Jis man sparną sulaužė, nebegalėjau skristi, bet vis dėlto pagriebiau kažkieno kulni.

Iš sužeisto sparno pradėjo kraujas bėgti, bet nepastebėjau, nes akys žiūrėjo į mano draugą, gal mirštantį dėl laisvės.

Gintė Pečiūraitė,
Ann Arbor, Mich.
(Skautų Aldas Nr. 5)

Jurgis Gliuda

GATVĖS MŪŠIS

[3]

Vos pradėjo kalti kulkosvydis, zenitinio pa-būklo bokštelis pradėjo sukstis. Jie bėgo per gatvę Kulkosvydis išspiovē savo seriją. Jie jau gulėjo ant šventoriaus kelio dulkių. Jie šliaužė kaip driežai, rangydamiesi, pasiremami rankomis, alkūnėmis ir keliais, neišleisdami iš delno sunkaus šautuvo. Išsivaidyti aplink mūšio vietą, jie visiškai neteko orientacijos. Orientacija buvo tikrai vienintėlė: veng-ti vietos, kur gali lengvai užmušti.

Visoje gatvės mūšio struktūroje buvo būdinga tai, kad priešai vis užėina vienas kitam į užfon-tą. Tai buvo žaidimas "pasislėpti -- surasti"; slėpėsi žmonės, o ieškotojas, atkaklus ir gudrus, buvo mir-tis.

Pro tą pat namą, su apleistu jaukiu butu, pro ku-rį išsiveržė Leonas ir jo draugai, prospektu šali-

gatvin iššoko būrys raudonarmiečių. Tai buvo aki-mirka. Kažinkur pradėjo kalti kulkosvydis, raudon-armiečiai tuoj smuko atgal. Jie dingto tuose namuose, pro kur išbėgo partizanai.

Į Leono būrelį tarp dulkinų krūmų šliaužė keli partizanai. Jie šliaužė kaip driežai. Vieta buvo at-vira. Vieta buvo kaip tik prieš tą namą, kuriame tū-no raudonarmiečiai.

-- Saugokitės! -- sudėjęs rankas rupu, suri-ko jiems Leonas. -- Saugokitės namo!

Pagaliau jie išgirdo. Bet toje vietoje jie ir nebe-turėjo kur dingti, ir jie šliaužė į tikrą mirtį. Vienok niekas nešaudė iš baisaus namo langų. Partizanai prisijungė prie būrelio, kuriame buvo Leonas. Tarp jų buvo dvi merginos. Jos ieškojo sužeistųjų.

Ilgėsingai, kaip priešmirtinės minutės, slinko tylos akimirka. Ir tuoj smarkus susišaudymas užsi-dėgė šventoriaus gale, prie senosios bažnyčios. Įsispaudę prie žemės, Leonas matė, kad kulkos, gręždamos į akmenį, sukūlė skeveldromis graniti-nį šventoriaus paminklą. Jau kalė keli kulkosvydžiai; kurčiai, kaip atsidusdamos, kiauktelėjo rankinės gra-natos. O plati gatvė buvo vis baugiai tuščia. Kulkos

piovė vartus, kirto medžių šakas. Visi sušliaužė prie tvoros. Bėgti iš čia nebuvo kur. Jie buvo čia kaip dideliame, atvirame narve. Tereikia, kad tik prieitų prie vartų ir šaudytų juos pasirinktinai. Bet toji mirties baimė, kuri vertė juos spausiti į dul-kes ir šliaužti mikliai, kaip šliaužioja driežai, ir kitus sulaukė eiti prie vartų ir mėginti išiveržti į šventorių.

Vėl prasidėjo nesuprantami reiškiniai: iš namo kur jie tikėjo, pasislėpė raudonarmiečiai, išbėgo partizanai. Jie bėgo drąsiai, kaip per manevrus, su šautuvais parengty. Ir buvo jų daug.

-- Valio! -- suriko visi čia šventoriuje. Mir-ties baimė pakito pergalės triumfu! -- Valio!

Bet pergalės nebuvo, o buvo bėgimas. Ne, tai nebuvo bėgimas. Tai buvo ataka, puolimas zeniti-nio pabūklo. Partizanai bėgo, dangstydamiesi rūks-tančių tanku. Degantis namas buvo tos atakos fon-e. Granatos, metamos po šarvuotio tekinių, pliauš-kė, kaip daužomos elektrinės lemputės. Šarvutis buvo sužalotas. Jau bėgo atgal, išsibarstydami bū-reliais. Jau vilko kaikuriuos iš plačios gatvės už pažastų.

(Bus daugiau)

KAIP KRITIKOS BULDOGAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

"Viešpats ieško Viešpaties", kur jis tarp kitko sako, kad ta novelė vaizduojanti "įdomų Lietuvos istorijos laikotarpį, atskleidžiantį gyvą lietuvių valdovų - ieškotojų charakterį ir gabią seką žmogaus gyvenimo painius vingius". (Laiškai Lietuviams, 1971, III.).

Jonyno samprata apie istorinių literatūros veikalų rašymą taip fenomenališkai atsilikusi, kad jis, tur būti, nebepajėgs pasisakyti mūsų laikų, nors ir labai raitytų kolas. Kad lengviau jam būtų apsišviesti patarsiu pasiškaiyti keletą amerikėnų to žanro veikalų ir būtent, pirmą galvon siūlau perskaityti "bestsellerį" James A. Michener 1000 psl. istorinį romaną "The Source". Visas romanas atremtas į žydų istorijos faktus. Patoso knygoje nė su žiburiu nerasi!

Kitas pagrindiniai dokumentuotas irgi "bestselleris" Mary Renault didelis istorinis romanas "Fire from Heaven". Autorė pasakoja apie Aleksandro Didžiojo jaunystę. Ji stengiasi taip sąžiningai atkurti anos gaidynės tikrovę, kad nė kiek nesivaidydamas cituoja graikų filosofų ir aplamai remiasi visais prieinamais istoriniais faktais, Patoso, vizijų nė kvapo!

Taip pat patartina Jonynui susipažinti su Frank Yerby romanu iš viduramžių gaidynės "The Saracen Blade". Knygos pabaigoje autorius net surašė šaltinius, iš kurių sėmėsi medžiagą ir, žinoma patosą, vizijas ir visokius sudvasinimus palikdamas mūsų užsikonservavusiam kritikai.

PASKUTINIAI KRITIKOS BULDOGIO AMTELEJIMAI

Visą Alanto knygą Jonynas nuarakterizavo pagal vieną šabloną: "nesusipratimas", "niekalas", "farsas", "groteskas", žodžiu jo recenzija yra tobulas išverstas kailiais "kritikos", sakyčiau, kritiko isterikos šedevras! Bet tai dar ne viskas: negana to, kad kritikas per pusantro tūkstančio žodžių atkakliai varėsi Alantą sudirbti rankiodamas labiausiai niekinančių žodžių žodynėlį, bet dar nepasitenkindamas savo lūdna gražbiestyje, ir, matyt, bijodamas, kad

Alanto vis dar nebus galutinai prarijęs, griežėsi jam "sunai-kinti" tokių priemonių, kokių joks kritikas mūsų, ir nė tik mūsų rašliavoje dar lig šiol nebuvo pavartojęs: būtent, parnografijos! Vieną Alanto veikėją jis perkrikštijo tokiu vardu, kurio viešai gėda pakartoti. Nėra abejonės, kad Jonynas teis į mūsų kritikos istoriją su prilydyta prie kaktos parnografinė etikete ir vargu ar bus pamirštas tas faktas, kad tą žygi jis padarė per katalikų žurnalą. Tiesiog nuostabu iki kokios karštingos neapykantos recenzentas gali prieiti!

Kritikas dar apšaukia autorių "šovinistu", "kitataučių juodintoju", "rasistu". Susidaro įspūdis, kad kritikos buldogas plėšosi iš kišės liežuvį putodamas ir trypdamas kreivomis lepečkomis po savo psichologinį neapykantos permirkusį dumblynėlį, o Aidų redaktorius filosofijos daktaras J. Girmius glosto jam plaukus siundindamas: -- Lok garsiau, kad išvaikytum Alanto šovinitines ir rasistines bacilas, kuriomis ko gero dar gali apsi-krėsti Aidų skaitytojai... Tokį kritikos buldogą Girmius paleido kovoti su literatūros nuosmūkiu, tik abejotina, ar tas kryžiaus žygis pavyks, bet visiškai tikra, kad buldogas pušį pušį pagadino ne tik Aidų redakcijai, bet ir aplamai mūsų literatūrinį sluoksnį orą...

Baigdamas Jonynas taip, matyt, buvo įsivareš į azartą teplioti baisų Alanto portretą, kad ėmė sapalioiti pats nebesusigau dydamas ką. Jo žodžiais, Alanto knyga "būdamas literatūrine prasme absoliučiai bevėrtė", bet vis dėlto išlikianti kaip "tobulas dvasinio nuosmūgio dokumentas", kaip "liudijimas prie kokios žmogiškos kapituliacijos gali prieiti, berods, net užsienyje aukštuosius mokslus baigęs rašytojas, kai panaudoja literatūrinius gabumus publicistikai ir užsidaro tvankiame pagiežos pasauliui ghetto". Taigi, matote, Alantas "literatūrinių gabumų" turi, bet parašė "literatūrine prasme absoliučiai bevėrtę" knygą!

Savo pasaulėžiūros rašytojus Vytautas A. Jonynas globojančiai priglaudžia po savo sparneliu ir gausiai apdovanoja "amžino išlikimo" diplomais, gi nė savo

Vincas Mamaitis

PROGRAMOJE

Jungtinis suaugusių choras

— o —

Jungtinis Lituanistinių Mokyklų choras

— o —

Palydi akordeonų orkestras

Prudencija Bičienė

BILJETŲ KAINOS: \$3.00, \$4.00, \$5.00, \$6.00, \$7.00.

Bilietai gaunami "MARGINIUOSE" ir šventės dieną prie įėjimo nuo 1 val. popiet.

Užsakydami bilietus paštu prašome siųsti čekį LITHUANIAN SONG FESTIVAL pavadinimu, kartu su sau pačiam adresuotu voku ir pašto ženklų šiuo adresu: MARGINIAI, 2511 West 69th Street, Chicago, Illinois 60629.

Bilietus į banketą, kuris įvyks liepos 4 d., 7 v. vakaro Conrod Hilton viešbutyje, galima įsigyti pas O. Gradinskienę, 2512 W. 47th Street, Chicago, Ill. 60632 arba Marginiuose.

DAINŲ ŠVENTĖ YRA MŪSŲ TAUTINĖ IR KULTŪRINĖ MANIFESTACIJA.
VISI LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI.

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENIŲ

IV DAINŲ ŠVENTĖ

įvyksta 1971 m. liepos 4 d., 3 val. popiet
INTERNATIONAL AMPHITHEATRE
4330 So. Halsted Street, Chicago, Illinois

Bronius Jonušas

DIRIGUOJA

Petras Armonas, Bronius Budriūnas
Bronius Jonušas, Algirdas Kačanauskas
Vincas Mamaitis, Vaclovas Verikaitis

— o —
Stasys Sližys, Faustas Strolia

Solo
Prudencija Bičienė, sopranas
Jonas Vaznelis, bosas

Akompanuoja
Raimonda Apeikytė
Manigirdas Motekaitis

LIETUVIO LAIMĖJIMAS

Dr. Jonas Genys yra gimęs prie Pamušio Marijampolės vieniemyje, baigęs Linkuvos gimnaziją.

Vokietijoje studijavo ir baigė Goettingeno universitetą mokslų fakultetą. Jungtinėse Amerikos Valstybėse, apie penkis metus (kartu su tėvais) gyveno Racine ir Kenoshoje, Wisconsin.

Tačiau teko atsiskirti su mieliais Kenoshos lietuviais ir pasirinkti kitą kelią, kuris vedė į atsakomingas pareigas, į Amerikos sostinę Washingtoną. Trumpai, šis kelias vingiavosi šitaip: 1955-1957 m., Šiaurės Wis-

consinse, Miškų Tyrimų Institute; 1957-1960, Michigan State Universitete, East Lansing, kur tęsė studijas augalų genetijoje ir įgijo Mokslų Daktaro (Ph. D.) laipsnį; 1960-61 m., docentas Wisconsin Universitete; 1961-62, Marylando valstybės biologas, Annapolyje; 1962-1966, jaunesnysis mokslinių darbų profesorius Gamtos Turtų Institute, Marylando Universitete, College Park (prie Washingtono); nuo 1966, ten pat, ordinarinis mokslinių darbų profesorius (Research Associate Professor).

Nuo 1965 m. dr. Jonas Genys yra redaktorius (Associate Editor) vieno iš žymiausių Rytų Amerikos mokslinio žurnalo "Chesapeake Science". Jis pats tame žurnale yra patalpinęs penkis mokslinius straipsnius. Apie dešimt kitų jo straipsnių buvo išspausdinti kituose žurnaluose.

Gyvendamas Washington, dr. Genys turėjo progos vėl įsijungti į lietuviškas organizacijas. 1965-66 m., buvo Washington LB pirmininkas. 1970 m., laike Respublikonų Tautybių Atstovų konferencijos buvo pakviestas į respublikonų lietuvių-amerikiečių federacijos valdybą. Šiais metais Marylando Valstybės respublikonų tautybių kongre-

se dr. Genys buvo išrinktas Tautybių Tarybos viceprezidentu. Taip pat visų tautybių atstovai jį vienbalsiai išrinko viceprezidentu į Didžiojo Washingtono Etninių Grupių Konfederacijos valdybą. Šioje organizacijoje, taip pat Jungtinėje Baltų Taryboje Washington, dr. Genys yra oficialus Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas. Gyvendamas arti Washingtono ir dirbdamas organizacijoje, dr. Genys spėjo įgyti daug draugų lietuviams. Sekretorius Morton, senatorius Beall, sen. Dole, kongresmanas Hogan, Vyriausias Respublikonų Komitetas ir kiti palaiko su dr. Geniu nuolatinį kontaktą.

Gegužės 21-23 dienomis Washington, D. C. įvyksioje respublikonų tautybių atstovų konferencijoje (National Republican Heritage — Group — Nationality Council), prof. dr. Jonas Genys, dalyvaudamas kaip Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas, buvo beveik vienbalsiai išrinktas egzekuti-viniu sekretoriumi.

Šis lietuvių patrioto išrinkimas šioms svarbioms pareigoms respublikonų partijoje yra labai reikšmingas, nes tai parodo kitų tautybių atstovų įvertinimą. Dr. Genio laimėjimas bus labai naudingas ir visai Lietuvos laisvinimo bylai. ALT Inf.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pesčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 26 D. iki RUGSĖJO MĖN. 18 D. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 20 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

SPRING MONUMENT SALE

A Sears monument says so much, so beautifully.

Dabar sumažintos kainos vasaros metu įrengimui

Antique Gray Monument
40" x 24" overall size
Reg. \$289.95 **\$259.88 NOW ONLY**

Antique Gray Marker
24" x 12"
Reg. \$84.95 Now Only **\$74.88**

Diamond Red Marker
24" x 12"
Reg. \$99.95 Now Only **\$89.88**

Bronze Marker—Imperial Line
24" x 12"
Reg. \$124.95 Now Only **\$109.88**

Skambinkite arba rašykite susitikimui jūsų namuose jūsų patogumui! Į kainą įskaitytas pristatymas 50 mylių spinduliu nuo krautuvės (išskyrus kapinių sąskaitas). Naudo-kitės Sears Convenient Credit Plan.

Send for Free Brochure and further information

Name _____
Address _____
City _____
Phone _____

Sears
West 110th-Lorain
251-3100

Protect Yourself!

New paralyzer spray instantly disables one or a gang of attackers for 10 to 15 minutes.

Fast, simple, easy to use, legal to carry. Twice the strength of most other aerosol devices.

Can be used many times — safe to use, will not affect user.

Clips onto pocket, or carry in purse. Order today — only \$4.95.

Delivery in two weeks or less, no shipping charge. Check or money order must accompany order.

Please send units paralyzers to:

Name _____

Address _____

City _____

State _____

Zip Code _____

Enclose \$5.18 (inc. tax) for each unit, and mail to M & S Co., 2500 Edgerton Rd., Cleveland, Ohio 44118
You cannot purchase a safer, stronger, more effective device than this paralyzer.

BIRŽELIO MINĖJIMAS

Lietuvos okupacijos — tragingųjų birželio įvykių minėjimas Clevelande įvyksta sekmadienį, birželio 20 d.

10:30 val. šv. Mišios už pavergtą Lietuvą šv. Jurgio liet. parap. bažnyčioje.

11:45 val. minėjimas šv. Jurgio parap. salėje. Kalbą pasakys visuomenininkas Vladas Pauža iš Detroito. Himnus sugiedos ir trumpą meninę dalį atliks Clevelando Lietuvių Choras 4-ajai Dainų šventei, vadovaujamas muziko Prano Ambrazo.

ALT Clevelando skyriaus valdyba prašo organizacijas atvykti su vėliavomis. Clevelando ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti minėjime. Minėjimas bus trumpas.

Net jeigu jūs netaupote pas mus, mes norėtumėme turėti jūsų atvaizdą.

CLEVELAND TRUST

This Card has been issued by The Cleveland Trust Company at the request and pursuant to the application of the person named herein, subject to the terms and conditions of the cardholder agreement. The card remains the property of The Cleveland Trust Company and is subject to cancellation without notice and/or surrender upon request. The person named herein is responsible for the card's use and possession and shall immediately notify the issuer in writing of its loss or theft.

©BankAmerica Service Corporation 1968, 1970
Service marks owned and licensed by BankAmerica Service Corp.
If found please return to
Cleveland Trust, Cleveland, Ohio 44101

SIGNATURE

K. M. Clark

The Cleveland Trust BankAmericard yra tokia vertinga kortelė, kad mes norėtumėme, jog kiekvienas noris galėtų ją turėti.

Jūs turėsite kortelėje savo spalvotą atvaizdą, kaip neginčijamą asmens įrodymą.

Jūs gaunate kreditavimo privilegijas krautuose, benzino stotyse, lėktuvuose ir restoranuose visame pasaulyje.

Jūs galite gauti tuojau pat paskolą grynais pinigais kiekviename Cleveland Trust banko skyriuje ir priede 3,750 kituose bankuose visame krašte.

Ir pagaliau, jūs nesate atsakingas už neteisėtą kortelės panaudojimą, jei ji buvo pavogta ar pamesta.

Taigi, sustokite mūsų banke kada esate pakeliui į savąjį. Ir nusifotografuokite ant BankAmericard. Tai nieko nekainuoja.

CLEVELAND TRUST

SERVICE MARKS OWNED AND LICENSED BY BANKAMERICA SERVICE CORPORATION

D. Nasvytė ateinantį rudenį išvyksta į Bostono universitetą.

Dalia yra baigusi Vysk. Valančiaus Aukštesniąją Lituanistinę mokyklą, aktyviai reiškiasi Clevelando skaučių veikloje ir yra Korp! Neo-Lithuania narė.

• Dalia Brigita Nasvytė š. m. gegužės 27 d. baigė cum laude Clevelando Case Western Reserve Universitetą su dvigubu bakalaurato laipsniu (matematikos ir prancūzų literatūros). Atlikusi šešių mėnesių praktiką Mentor, Ohio High School, ji įsigijo teisę dėstyti matematiką vidurinėse mokyklose. Tolimesnės prancūzų studijoms

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Mort R. Eugel, iš Dayton, Ohio, paskirtas Stroh's alaus pardavimo skyriaus vedėju rytiniam pakraščiui Ohio, West Virginia, Pennsylvania, New York ir Kentucky.

Kiti keturi — Patrick J. Fox, Herve T. Mueller, Thomas H. Bryant ir Donald C.

Maley paskirti kitų rajonų pardavimų skyrių vedėjais. Stroh's alaus gamybos bendrovė savo nuolatiniais skelbimais remia Dirvą.

KVIEČIA Į GEGUŽINĘ

L.V.S. Ramovė Clevelando sk. birželio mėn. 20 d., 2 val. p. p., p. Visockio sodyboje, 14307 Superior Ave., Cleveland Hts. rengia gegužinę. Bus pagerbti birželio mėnesio varduvininkai. Pietūs, šalti išgėrimai, Narius, gimines ir svečius prašoma dalyvauti ir praleisti popietę gražioje sodyboje.

• Automobilis labai daug padeda pamatyti pasaulį, tačiau mes patys turime pasirinkti kurį.

• Perkant ir parduodant namus kreipkitės į Ed. Čapą — Capas Realty So., tel. 732-8242.

BUSINESS OPPORTUNITY

We are looking for a particular person, man, woman or couple who want a dignified profitable business. No gimmicks—No Vending. We market a quality product through fine shops and stores which is not only a necessity but in great demand. We are a proven company with many successful distributors. Must have a good reputation — be able to invest \$2,000 to \$15,000 for inventory. We provide complete training and have a guaranteed buy back agreement and investment return. This is a complete set up operating (turn key) business. Each area is exclusive and protected. For information, write Mr. Phil Phillips 461 W. 49th Street, New York, N. Y. 10019. (44-46)

M A L E

WANTED
1ST CLASS or JOURNEYMAN
TOOL AND DIE MAKER
OR DIE REPAIRMAN
Second Shift

Must have a minimum of 5 yrs. exp. working with metal stamping dies, or sheet metal fabrication dies. Good wages and benefits.

LEISURE GROUP
400 Lake Rd., Medina, O.

Ar mylimas žmogus yra toli?

Tolimos distancijos paskambinimas telefonu gali greitai panaikinti atstumą! Jūs neprarandate brangių minučių suartėjimui, jeigu pats išsuksite reikalingą numerį.

Ir tai yra lengviau, negu galėtumėte pagalvoti.

Išsukit skaičių 1.

Po to Area Code numerį, jei jis kitas negu jūsų.

Ir telefono numerį.

Ar esate neužtikrintas Area Code numeriu kituose miestuose ir smulkesne informacija? Tokiu atveju telefono abonentų knygoje pirmoje dalyje rasite visas detales.

Turėkite malonų pasimatymą!

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkit mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

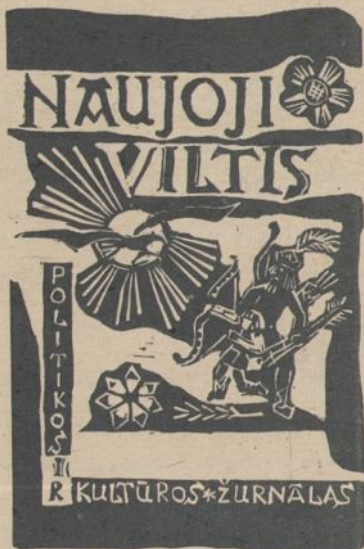
• Algis P. Matioška gegužės 4 d. universitete, Newark, N. J. baigė politinių mokslų katedrą ir gavo bakalaurą mokslo laipsnį.

Algio gabumai pasireiškė jau High School gimnazijoje, kurią baigė vienas iš 7 gabiausių mokinių.

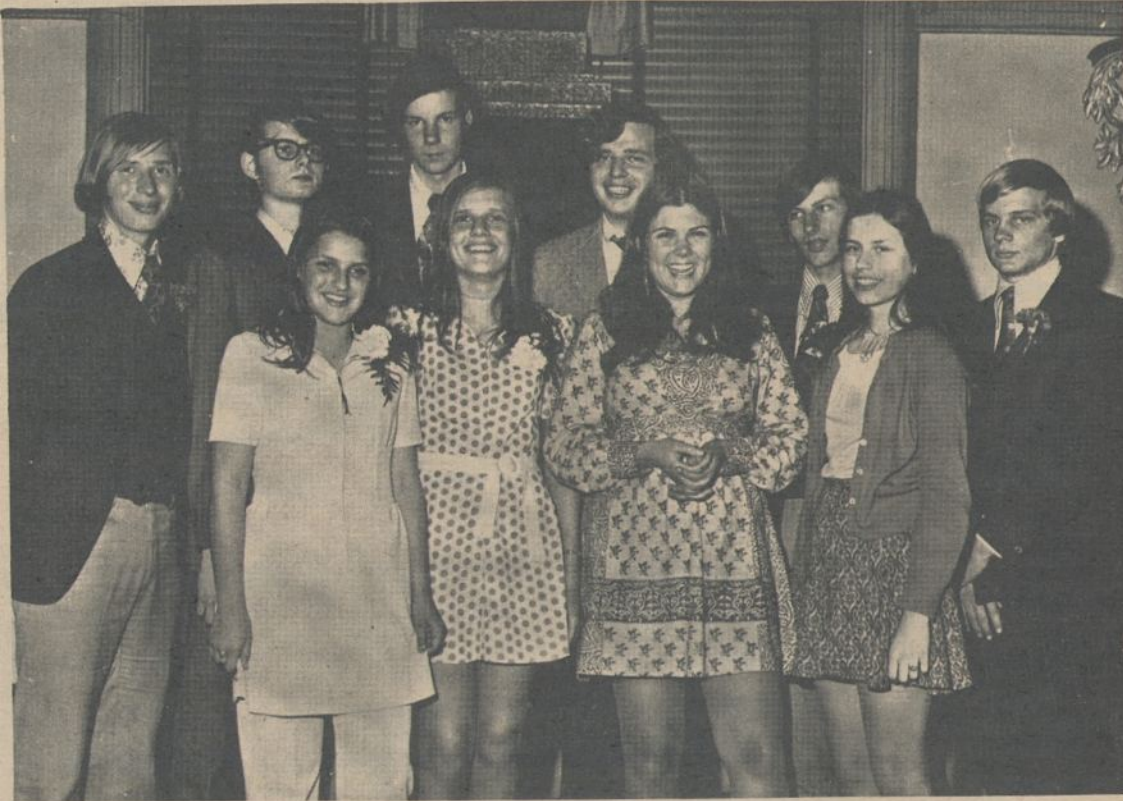
Malonu tas faktas, kad jis baigė su Magna Cum Lauda laipsniu ir buvo pakviestas į to paties universiteto PROFESORIŲ GARBES DRAUGIJĄ.

Algis yra nusistatęs tame pačiame universitete siekti Magistro laipsnį. Lietuvių tarpe šis darbus jaunuolis nuo 8 metų savo amžiaus dalyvauja skautų judėjime ir šiuo metu priklauso Bostono jūrų skautams. Jis neatsilieka ir nuo lietuvių akademikų — priklauso Korp! Neo-Lithuania Bostono skyriui. Taip pat giliai yra išstudijavęs lietuvių tautos politinį gyvenimą ir tragediją. Jis savo žiniomis yra pasidalinęs pasikaitų formoje su universiteto studentais.

Algis yra Juzės ir Antano Matioškų sūnus, kuris taip pat dalyvauja politiniame lietuvių gyvenime, priklauso Tautiniai Sąjungai ir per eilę kartų buvo išrinktas vadovaujamom vietoms lietuvių organizacijose, o šiuo metu yra LB apyl. pirmininkas. Matioškai dar turi dukrą Rūtą ir sūnų Edvardą, kuris taip pat priklauso jūrų skautams ir dirba šio krašto gynybos tarnyboje.

• **NAUJOJI VILTIS** Nr. 2 jau išėjo iš spaudos. Kaina \$2.00. Norintieji įsigyti kreipiasi į Naujosios Vilties administraciją: 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Telef. (212) 778-7707.

Bostono lituanistinės mokyklos abiturientai, Prieky iš kairės: Daiva Izbeckaitė, Kristina Baltaitė, Milda Dačytė ir Rūta Binkėvičiūtė. Antroje eilėje: Linas Dabrila, Andrius Ambraziejus, Donatas Baškys, Gytis Gavelis, Dalius Vasys ir Gytis Žiaugra. Juozo Rentelio nuotrauka

DEŠIMT ABITURIENTŲ

Koks kuklus skaičius "dešimt". Jeigu tai būtų Lietuvoj ir jos gimnazijoj, sakytumė, kad tai yra skaudu. Svetimuos pasviečiuos ir nelabai gausioj lietuvių kolonijoj Bostone, tai yra labai gražus skaičius. Dešimts abiturientų išleido Bostono lituanistinė mokykla šiais metais. Kadangi mokykla veikia jau veik dvidešimt metų, jeigu tas skaičius būtų visada toks, tai per visą tą laiką susidarytų gana gražus būrys lietuvių, pakankamai mokančių lietuvių kalbą.

1971 m. birželio 5 d. Šv. Petro parapijos bažnyčia buvo užpildyta daugiausia jaunimo. Čia buvo nuo pirmo skyriaus iki paskutiniosios gimnazijos klasės mokiniai. Kunigas klebonas Antanas Baltrašūnas kalbėjo mokiniams, kaip reikia mylėti ir gerbti kas yra sava. Lietuviams viskas yra sava, kas yra lietuviška.

Salėje po bažnyčia buvo iškilmingai įteikti brandos atestatai baigusiems šią mokyklą. Pagal baigimo pažymius nuo aukščiausių: Andrius Ambraziejus, Kristina Baltaitė, Dalius Vasys, Rūta Binkėvičiūtė, Milda Dačytė, Daiva Izbeckaitė, Linas Dabrila, Gytis Gavelis, Donatas Baškys ir Gytis Žiaugra.

Mokyklos vedėjas Antanas Gustaitis skundėsi, kad mokykloms trūksta vaikų literatūros. Lietuvių B-nės švietimo valdybos pareiga užpildyti tą spragą. Ir dar. Būtų gerai, jeigu būtų pagamintas lietuviškas filmas apie Lietuvą. Tokį filmą, esą, būtų galima pagaminti. Turime tos srities specialistų, o taip pat turime ir medžiagą tam filmui. Tai labai svarbus reikalas. Aplinkraščiais negalime išmokyti vaikų. Vaizdai pasako daug daugiau.

Abiturientams buvo įteikta po knygą, Bernardo Brazdžionio "Poezijos Pilnatis". Knygas parūpino Lietuvių B-nės Bostono apylinkė. Visų skyrių geriausiems mokiniams irgi buvo įteikta po knygą, kurias parūpino mokyklos tėvų komitetas. Mokiniai, pradedant pirmuoju skyriumi, atliko savo programėlę -- deklamacijos ir dainos.

Abiturientų tėvai surengė vakarienę baigusiems mokyklą, mokytojams ir svečiams, kurioje dalyvavo ir klebonas kun. A. Baltrašūnas. Šiam parengimui vadovavo Zigmąs Gavelis. Į abiturientus kalbėjo klebonas Baltrašūnas, Lietuvių B-nės apyl. pirm. A. Matjoška, mokyklos

vedėjas A. Gustaitis ir tėvų komiteto pirm. B. Veitas. Visi kalbėtojai ragino jaunimą būti geraiis lietuvišiais ir geraiis žmonėmis. Gytis Gavelis, abiturientų vardu, padėjo tėvams ir mokytojams už jų rūpestį ir vargą. Jis vadovavo ir kukliai programėlei. Po oficialios dalies, po vakarienos, jaunimas dar galėjo ir pasižokti. (el)

ČIURLIONIEČIAI CHICAGOJE

Prieš du su viršum metų rašančiam šiuos žodžius spaudai duotam pasikalbėjime muz. A. Mikulskis buvo išsireiškęs, kad jo vadovaujamo Čiurlionio ansamblio ateitis esanti miglota, nes maža jungiasi jaunimo, o kurie ateina, ir iš jų nesą didelės naudos... Tais metais apylamai ansamblio vadovo ir drauge jo širdies nuotaika buvo si rūškana. Nors prieš ketveris metus lankydamsis sveturuose Mikulskis namuose, būvų patyręs džiaugsmą, kaip ten kruopščiai buvo renkamos naujos kanklės, kaip nuoširdžiai kalbama apie lituanistines mokyklas lankančią Clevelando jaunimą, kuris ypač susidomėjęs kanklių muzika, kaip kanklininkių vadovė O. Mikulskienė jiems atiduodanti ir širdį ir laisvalaikį.

Tarp tų įvairių kontrastų ir pasitaikiusios kiek rūškanės nuotaikos štai spaudoje nuskarėjo žinia, kad Čiurlionio ansamblis kyla reprezentacinei išvykai į P. Ameriką, po to kita žinia -- kad ansamblis jau turi apie 100 žmonių. Reiškia, staiga viskas atgijo, sužydėjo. Visiems tiems, kurie norėjo pakviesti Čiurlionį praėjusį rudenį koncertams, ansamblio vadovas atsakė, prašydamas palaukti pavasario, kai bus paruoštas repertuaras. Ansamblio vadovas ir valdyba duotą žodį vyriškai tęsė ir štai šį pavasarį prieš išvykstant ansambliui gastrolėms į P. Ameriką, pasipylė koncertai įvairiose lietuvių kolonijose.

Tokie koncertai įvyko birželio 5 ir 6 d.d. Chicagoje. Juos rengė Lietuvių Religinė Šalpa, taigi tie žmonės, kurie rūpinasi Lietuvoje likusiomis bažnyčiomis, kad jos, rusų okupacinės valdžios jau per ketvirtį šimtmečio visai neriamamos, galėtų fiziniškai egzistuoti: iš šalies būtų neoficialiai aprūpintos liturginiais drabužiais bei indais, kad ligonys kunigai, jokios pašalpos ar pensijos vietoje nė nelaukdami, galėtų bent kiek prisidurti dideliame nedatėkliu je. Žodžiu, Lietuvių Religinės Šalpos paskirtį nedrąsu pilnai atskleisti. Todėl Čiurlionio abu koncertai, skirti tos organizacijos kasai papildyti, turi gan gilią prasmę, nes, Pr. Zundėskas kada spaudoje paskelbtais žodžiais, sunaikinus ginkluotą rezistenciją, Bažnyčia Lietuvoje liko vienintelė dvasinės rezistencijos pilimi.

Visi, kurie iš klausm paskutinių du Čiurlionio koncertus Chicagoje, skirstėmės pakiliuos nuotaikos ir didelio dvasinio džiaugsmo pagauti. Nors Dievulis nepagalėjo baisaus oro (per abi dienas temperatūra siekė 96 laipsnius), bet Čiurlionis pasirodė toks galingas ir imponuojantis, koks buvo savo didybės dienos -- Alpių papėdės koncertuose, Vakaryų sąjungininkų pergalės dienos pasirodyme ir kitose savo žydėjimo akimirkose.

Kai antrojoje koncerto dalyje orkestro vietą užėmė jaunos kanklininkės, scenos šonuose su stovo choristai, o scenos vidurį užtvėnkė šokėjai, kai pakilo maestro lazdelė ir į vieną didžią estetišką bei giliai folklorinę pyne įsisuko šokiai, dainos, kanklės, skudučiai ir kiti instrumentai, ne vienas salėje buvęs sakėsi, kad didingosni vaizdo savame gyvenime nėra matęs. Salę nusiaubė retai kada girdimi plomajai. Su dideliu nuoširdumu

mis, kad jos, rusų okupacinės valdžios jau per ketvirtį šimtmečio visai neriamamos, galėtų fiziniškai egzistuoti: iš šalies būtų neoficialiai aprūpintos liturginiais drabužiais bei indais, kad ligonys kunigai, jokios pašalpos ar pensijos vietoje nė nelaukdami, galėtų bent kiek prisidurti dideliame nedatėkliu je. Žodžiu, Lietuvių Religinės Šalpos paskirtį nedrąsu pilnai atskleisti. Todėl Čiurlionio abu koncertai, skirti tos organizacijos kasai papildyti, turi gan gilią prasmę, nes, Pr. Zundėskas kada spaudoje paskelbtais žodžiais, sunaikinus ginkluotą rezistenciją, Bažnyčia Lietuvoje liko vienintelė dvasinės rezistencijos pilimi.

Visi, kurie iš klausm paskutinių du Čiurlionio koncertus Chicagoje, skirstėmės pakiliuos nuotaikos ir didelio dvasinio džiaugsmo pagauti. Nors Dievulis nepagalėjo baisaus oro (per abi dienas temperatūra siekė 96 laipsnius), bet Čiurlionis pasirodė toks galingas ir imponuojantis, koks buvo savo didybės dienos -- Alpių papėdės koncertuose, Vakaryų sąjungininkų pergalės dienos pasirodyme ir kitose savo žydėjimo akimirkose.

Kai antrojoje koncerto dalyje orkestro vietą užėmė jaunos kanklininkės, scenos šonuose su stovo choristai, o scenos vidurį užtvėnkė šokėjai, kai pakilo maestro lazdelė ir į vieną didžią estetišką bei giliai folklorinę pyne įsisuko šokiai, dainos, kanklės, skudučiai ir kiti instrumentai, ne vienas salėje buvęs sakėsi, kad didingosni vaizdo savame gyvenime nėra matęs. Salę nusiaubė retai kada girdimi plomajai. Su dideliu nuoširdumu

TARMIŲ POPIETĖ

Lietuvių Moterų Klubų Federacija, vadovaujama Vincės Leskaitienės, birželio 13 d. Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y. surengė lietuvių kalbos tarmių popietę.

Apie lietuvių tarmes, jų šakas ir istoriją kalbėjo iš Vašingtono pakviestas kalbininkas Leonardas Dambriūnas. Gyvų visų tarmių skaitymo pavyzdžių klausytojams pademonstravo Ona ir Bronius Balčiūnai — dzūkaiškai, Kotryna Grigaitytė ir M. Žukauskienė — suvalkietiška, Leonardas Žitkevičius — aukštaitiškai, o generalinis konsulas A. Simutis ir Paulius Jurkus pasirodė labai vykusiai perduodami žemaičių tarmę.

Po programos vyko vaišės, kurių metu buvo laimėjimui leidžiamas dail. Rūkštelės dovanotas paveikslas, kurį pakviesta ponija J. Simutienė bandyti laimės, ištraukė laimingąjį bilietą J. Mauruko vardu.

Publikos atsilankė apie 100 žmonių.

bei giliu išpūdžiu taip pat bu-palydėtos J. Žilevičiaus, A. Mikulskio harmonizuotos ir kitų kompozitorių sukurtos dainos. Šeštadienio koncerte mūsų muzikos veteranas prof. J. Žilevičius, jo dainą padainavus maestro Mikulskio pristatytas, susilaukė gražių ovacijų. Kiek teko girdėti, tas pats buvo ir sekmadienio koncerte. Tai vienas iš išpūdingiausių išreikštų pagarbos gestų mūsų veteranui muzikui, tik ką nesenai atšventusiam 80 metų amžiaus sukaktį. Mums įdomu, kad maestro A. Mikulskis sugeba pagauti netik muzikos, folkloro imtyvų pulsą, bet taip pat jis moka pagauti ir publiką akcentuojant svarbiausius bėgamojo gyvenimo įvykius. Tokiu būdu buvo pagautas ir laureatas Kazys Bradūnas ir suaktyvininkas J. Žilevičius. Ir kai kitą rytą su prof. J. Žilevičium važiuavom į Michigano gilumą, profesorius dar vis buvo sujaudintas vakarykščio įvykio -- kaip išpūdingai į Čiurlioniečius ir publiką pagerbė. Jis tą atsiminsiančią liko grab lentos. O mes, kurie girdėjome paskutinius du Čiurlionio koncertus Chicagoje, ilgai prisiminsime Čiurlioniečius, jų vadovą maestro A. Mikulskį, O. Mikulskienę, chormeisterį R. Babišką, režisierių P. Maželį, tautinių šokių vadovę J. Kavaliūnaitę, simpatiškus ansamblio solistus L. Grigaliūnaitę, V. Plečkaitį, A. Gilį ir visus kitus, kurie pastatė bei meniniai išpuošė nenykstančius Čiurlionio rūmus -- šių dienų žydintį Čiurlionio ansamblių.

Ir šeštadienio vakare po koncerto susirinkus vaišėms, kuriose šalia svečių Čiurlioniečių gausiai dalyvavo Dainavos ansamblio, Chicago Lietuvių operos ir kitų chorų atstovai bei būrys garbingų svečių, maestro A. Mikulskis nuoširdžiai ir labai ramiai pasakojo apie būsimąją kelionę į P. Ameriką, į kurią ansamblis vyksta ne su ginklais kišenėje, bet su lietuviškuoju me nu kalbėti apie Lietuvą, apie jos gražią praeitį ir tragišką dabartį. Išvyksta kalbėti intelektualams ir masėms, kurie apie Lietuvą gal nieko nežino, kurie gal jos visai nepažįsta.

VI. Ramojus

Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados
Lietuvių Bendruomenės
IV DAINŲ ŠVENTĖS CHICAGOJE 71.VIL.4

Programa

I. Suaugusių Jungtinis Choras

1. JAV Himnas
2. Lietuvos Himnas
3. Malda už tėvynę J. Naujalis
Diriguoja Vincas Mamaitis
4. Meno daina J. Tallat-Kelpša
5. Geružėlė, lilelė J. Bendorius
6. Oi, kad išauštų J. Žilevičius
Diriguoja Algirdas Kačanauskas
7. Einu per kiemą Br. Jonušas
8. Pirmyn į kovą A. Aleksis
Diriguoja Bronius Jonušas
9. Oi, lekia, lekia M. K. Čiurlionis
10. Atsiveikimas su gria St. Šimkus
Diriguoja Vaclovas Verikaitis
11. Oi, toli, toli St. Gailevičius
12. Nei vėjas pučia K. V. Banaitis
13. Jaunystės maršas J. Stankūnas
Diriguoja Petras Armonas

Pertrauka

II. Lituanistinių Mokyklų Jungtinis Choras

1. Mūsų žemė Lietuva B. Budriūnas
2. Ant ežerėlio rymojau Liaudies daina
Harm. V. Banaičio - F. Strolis
3. Tėvėlių kraštas St. Sližys
4. Tėvynė šaukia J. Bertulis
Diriguoja Stasys Sližys
5. Šėrėm žirgus Gardine F. Strolia
6. Į mokyklėlę J. Kazėnas
7. Partizano mirtis F. Strolia
8. Su mokslu į rytojų J. Zdanis
Diriguoja Faustas Strolia

Pertrauka

III. Lietuvos šviesos keliu, B. Budriūno kantata

Sopranas — solistė Prudencija Bičkienė
Bosas — solistas Jonas Vaznelis ir
suaugusių jungtinis choras.
Diriguoja Bronius Budriūnas

Suaugusių jungtiniam chorui akomponuoja
pianistė Raimonda Apeikytė ir
Stasys Gailevičius

Lituanistinių mokyklų jungt. chorui akomp.
akordeonų orkestras.

Dalis Čiurlionio ansamblio choristų ir kanklininkių su vadovu A. Mikulskiu, K. Sragausko nuotrauka